

VIENYBĖ

LITHUANIAN NATIONAL WEEKLY

LV. METAI 14 N.

PENKTADIENIS, 1941 M. BALANDŽIO (APRIL) 4 D., BROOKLYN, NEW YORK.

KAINA 5 CENTAI

D A B A R

Jų aritmetika
Washington
Oficialus vizitas
Laisvės sąjauos
JUOZAS TYSLIAVA

Hitleris ir jo leitenantai yra linę protauti aritmetiškai. Bet... ne visada išsina keturi, sudėjus du ir du į daiktą. Nenuostabu, jeigu Yosuke Matsuoka, pasiekęs Romą, spaudos atstovams pareiškė: "Jokių naujų planų aš neatsivežiau..."

Gal Japonijos užsienio reikalų ministras būtų kitaip kalbėjęs Berlyne ir Romoje, jeigu ne Jugoslavijos įvykiai, apvertę aukštyn kojomis visus Hitlerio planus Balanuose.

O dar čia, lyg tyčia, angliai nuskandina penkis geriausius Mussolini karo laivus Vidurinio jūroje. Nekalbant jau apie Etiopiją, kur fašistai baigiamai vartyti per šerengą.

Hitleris, matyt, galvojo apie Singapūrą... Bet... ne visada išsina keturi, sudėjus du ir du į daiktą.

Šį sykį — "Donnerweter..."

Prąjusį šeštadienį prezidentas Smetona padėjo gyvų gėlių vainiką ant nežinomo kareivio kapo Washington.

Tose ceremonijose dalyvavo būrys lietuvių iš Baltimorės.

Man teko kalbėtis su dviem Jungtinių Valstybių armijos kareiviais, jaunais lietuviais, atvykusiais "pamatyti Lietuvos prezidento..." Vienas iš jų man pareiškė:

"Mano pulkas stovėjo Havaju salose... Dabar mes čia. Jeigu šitame kare nebus sunki spranda diktatorių ir Lietuva išvaduota, tai aš būsiu ne aš."

Aš mačiau, kaip jaunam lietuviui, Dėdės Samo uniformoje, nuriedėjo ašara per veidą. Jis gimęs ir augęs Amerikoje.

Gegužės 17 dieną Baltimorės ir, aplamai, Marylando lietuviai turės progą pasidžiaugti didėlimis iškilimėmis. Marylando valstybės gubernatoriaus O'Connor pakvieta prezidentą "oficialiam vizitui".

Apie Lietuvos prezidento atvykimą į Marylando valstybę pranešė ir Baltimorės laikraščiai, cituodami prezidento Smetonos laiška, rašytą šios valstybės gubernatoriui.

Prezidentas Smetona, dėkodamas gubernatoriui O'Connor, tarp kita ko, sako:

"...It will be a great pleasure for me to call upon you and to express personally my heartfelt gratitude to your Excellency and the people of the sovereign State of Maryland."

Baltimorės lietuviai nekantriai laukia gegužės 17 dienos. Vargiai, ar yra kitas toks miestas Amerikoje, kur būtų tiek daug suvalkiečių, kaip Baltimorėje. Tai tikra Suvalkija. Nenuostabu, jeigu Baltimorės lietuviai tokie geri Lietuvos patriotai.

Prieš keletą metų Baltimorės lietuvių, priekšaky, su teiseju Laukaičiu, pasodino Lietuvos laisvės sąjauos. Tas iš Lietuvos atvežtas ir vienas Marylando sostinės parke pasodintas sąjauos šilpindien jau išaugęs į sąjauos.

Tai buvo, rodos, 1936 m. gegužės 17 d. Nuo to laiko kasmet, gegu-

KILO STREIKAS FORDO DIRBTUVĖSE; RIAUŠĖSE SUŽEISTA 150 ŽMONIŲ

Didžiausioji pasaulyje automobilių dirbtuvė pirmą kartą užsidarė dėl streiko

DETROIT, Mich. — Pereitą trečiadienį užsidarė dėl streiko didžiausioji pasaulyje Fordo automobilių dirbtuvė River Rouge priemiestyje. Streiką sukėlė United Automobile Workers of America, susijungusi su CIO organizacija.

Streikui prasidėjus buvo bandoma vartyti darbus valdžios užsakymams su neunijoniniais darbininkais. Unijoniniai tuomet sukėlė milžiniškas riaušes, kurios tęsėsi visą dieną. Sužeista arti pusantro šimto darbininkų. Tuomet dirbtuvių valdžia liepė sustabdyti visus darbus. Liko be darbo 85 tūkstančiai darbininkų.

Dirbtuvių valdžia atsisakė j prezidentą Rooseveltą, kad paskirtą komisiją streikui likviduoti.

Išsilaikiusios per 39 metus Henry Ford automobilių dirbtuvės šio streiko privers to užsidarę pirmą kartą. Unijos pastatyti keli tūkstančiai pikietininkų saugoja, kad nieks neitų dirbti, o pasilikusius dirbtuvėse 5,000 darbininkų maitina darbdaviai. Maitinimas atgabenamas iš Toledo Raudonąja upe.

Streikinkai reikalauja, kad būtų priimti į darbą visi unijoniniai darbininkai, padidintos algos po 10c už valandą, pripažinta senesniesiems darbininkams pirmenybė, panaikinta Fordo šnipinėjimų tvarka ir kt.

PIRMIAU BUVO, DABAR NĖRA

KAUNAS. — Savo laiku so vietų Lietuvos laikraščiai išdidžiai pranešė, kad tarp Kauno ir Maskvos prasidėjo oro susisiekimas. Bet štai dabar sužinome tokią įdomią smulkmeną. Tarybų Lietuvoje įdėtas "civilinio oro laivyno Baltijos valdybos Kauno aereporo" (pavadinimas tikrai skambus!) skelbimas, kuris taip skamba: "Aerportas perka: gerai užlaikytą lengvą automobilį, seifus — nedėgamas spintas, kanceliarinius baldus: stalus, spintas, kėdes ir kita inventorių. Svečių kambariui vieną komplektą minkštų baldų. Tinklinį radijo aparatą didtipo, motorciklą su priekaba, benzino cisterną gerai užlaikytą (pageidaujama didesnis talpos)".

Taigi, iš "galingosios" so vietų Rusijos negalėjo atsivežti ne tik automobilio, bei motociklo, bet ir paprastų kanceliarinių baldų! Reikės eiti į "tolkučkę"... (senų daiktų prekyvietė).

GRAŽINAMA BAUDŽIAVA

MAZEIKIAI. — Gulbinių kaime, Akmenės valsčiuje, steigiamas kolchozas. Girdi, 6 susirinkimo dalyviai "pareiškė norą stoti į kolektyvinį ūkį su visu turimu inventorium: grūdais, gyvuliais ir trobėstais." Tad Lietuvos ūkininkų varymas "laisvu noru" į mąskoliškąją kolchozų baudžiavą jau prasidėjo!

SUDIE LITAI, SVEIKI RUBLIAI!

KAUNAS. — Sovietiškos valstybinės taupomosios kasos skelbiamas, kad jos priima ir laisvai išmoka neribotomis sumomis indėlius, įnešamus rubliais. Litais indėliai jau nepriimami.

žės 17 d., Baltimorės lietuviai važiuoja aplankyti savo sąjauos.

Siemet, deja, Baltimorės lietuvių, žiūrėdamas į šį sąkotą Lietuvos laisvės simbolį, draugus su suvalkiečių dainium, Vaičaičiu, galbūt išstas:

"Užniūniuk jiems daina liūdna, — Kai per tave vėjai pū, — Apie protėvius, jų būdą, Apie kancias, vargą mūsų..."

JUOKIASI PRO AŠARAS

KAUNAS. — Nežiūrint baisaus teroro ir visokeriopų persekiojimų, kauniečiai apie okupantus sugėba paleisti net juokų. Kai Kauno gatvėmis vaikščiojantį pilietį paklausti, kuo jis verčiasi, šis neretai atsako: PU. Tai reiškia: gulijau po ulicam (vaikščioju gatvėmis, imant pirmąsias radas).

VALGYDAMI PYRAGĄ SAUGOKITE RUSIŠ

VILNIUS. — Suimtas kepyklos savininkas Vilniuje Rabinavičius, kuris pardavinėjęs 3-čio rūšis pyragą už 1 rūšį. Oficialiai skelbiama, kad jam gresia bausmė ligi 10 metų sunkių darbų kalėjimo.

NAUJAS LIETUVOS ŽEMĖS ŪKIO KOMISARAS

KAUNAS. — Pašalinus žemės ūkio komisarą agronomą M. Mickį, jo vieton paskirtas kažkoks Leonas-Pušinis. Kas jis per vienas, kokios tautybės ir pan., nieko neskelbiama. Dabar tiek išaiškinta, kad ligšiol jis Lietuvoje gyveno kaip Sovietų Rusijos tiekimo komisariato įgaliotinis. Greičiausiai, kad tai bus arba mąskolis, arba Bolševikijoje karjerą padaręs koks ištautėjęs lietuvis.

STASYS ŠIMKUS GAUNA PENSIJĄ

KAUNAS. — Sovietų Lietuvos valdžia paskyrė pensijas 6 žmonėms, kurie esą arba patys nukentęje kovoje prieš "kapitalizmą", arba jų palikuonys. Kaip septintam žmogui 500 rublių mėnesiui paskirta kompozitoriui Stasiui Šimkui, nors jis kovoje prieš kapitalizmą ir nenukentėjo.

ANGLIAKASIŲ STREIKAS SULAIKĖ NUO DARBO 40,000 ŽMONIŲ

Anglių kasyklose keliamos riaušės. Harlane nušauti keturi darbininkai; sužeisti penki

HARLAN, Ky. — Kilęs aštuonišio valstybės didžiuliu anglių kasyklose streikas išmetė iš darbo 400 tūkstančių darbininkų. Darbdavių pasitarimai su unijos vadais tęsiasi New Yorke, bet streiko galias dar nenumatomas.

Angliakasių unijos prezidentas John L. Lewis pareiškė, kad unija nepriimsianti vyriausybės tarbos tarpininkavimo ir tarsis tik tiesioginėje su darbdaviais konferencijoje. Šis streikas sustabdė

anglių gamybos 85 nuos. visoje šalyje.

Įvairiose kasyklose keliamos riaušės. Pereitą trečiadienį vien tik Harlan apskrityje, Ky., susisaudyme tarp darbininkų ir streikininkų, žuvo keturi angliakasiai, o sunkiai sužeisti penki.

Kaimų tvarkymo komisijonierius Henderson Washington pašelbė, kad anglių kainoms turi būti palaikomos tokios, kokios buvo prieš kovo 28 d.

LIETUVOS LINAI MAS-KOLJAI

VILNIUS. — Sovietų Lietuvos spaudoje įdėtas oficialinis pranešimas, kaip socialistiniai pagrindais organizuojamas Lietuvos linų ūkis. Iš pranešimo sužinome, kad Lietuvos linų ūkį savo tiesioginė žinio perėmė mąskolijū organizacija "Zagotlion", kuri Lietuvoje atidarė savo kontorą. Pranešime sakoma, kad "rinkų klausimu jaunoji Lietuvos tarybų respublika dabar yra visiškai nepriklausoma nuo užsienio. Vjšą perviršį paims "Zagotlion" ir padalinis visos tarybų sąjungos linų pramonės imonėms.

Kaip matome, Lietuvos linai dabar plauks į Maskoliją!

SABOTAZAS BOL-SEVIKAMS

KAUNAS. — Spauda nusiskundžia, kad ūkininkai neturi sėklos. Ūkininkai verčiau sušerį grūdus, nekaipti pasilauką sėklai. Esą ir "buožių", kurie tai darą visiškai sąmoningai, norėdami pakenkti bolševikams. Laikraščiai sako, kad "tikimasi" sėkly gauti iš kitų sovietinių respublikų. Tačiau nieks nėra tikras, kad kitos bolševikų alinamos tautos pajėgs sėkly duoti, todėl "neatrodą, kad būtų tikslinga vien kitais pasikliauti."

BUVO BANKAI, LIKO TIK REIKALAI

KAUNAS. — Likviduotasis ūkio Bankas pranešė, kad visi asmenys, turintieji reikalų su tuo banku, turi kreiptis į naujai įsteigtąjį komunalinį banką. Šis bankas įsikūrė buvusio ūkio Banko patalpose Kaune. Tokį pat pranešimą išleido buv. Tartautinis Bankas ir Vilniaus Miesto Taupomosios Kasos, kurie taip pat perimti komunalinio banko. Likviduotojo Lietuvos banko vieton įsisteigęs sovietų Rusijos valstybinis bankas atidarė Kaune savo "kontorą", kurios skyrius viršininku paskirtas iš Maskolijos atgrūstas kažkoks Ivanov. Šis "bankininkas", matyti, yra didelis sovietiškių sieninių laikraščių specialistas, nes oficioze Tarybų Lietuvoje parašė straipsnį apie sieninių laikraščių uždavinius. Bet ką sieniniai laikraščiai turi bendro su banko veikimu, niekas Lietuvoje nežino.

NĖRA VINIŲ

KAUNAS. — Komunistų laikraštis aprašinėja, kaip veikia Kaune baldų fabrikas "Rau-noji Zvaigždė." Nei fabriko komiteto pirmininkas "draugas" Glazas, nei ūkio vedėjas "draugas" Pikusas negalįs rasti reikalingų vinių, todėl bągioja po likusias kelias privatinines krautuves, kur dar šiaip taip sugraiboma kilogramas vinių.

Dabar Lietuvoje negalima sakyti "Vinių tau į kaktą", nes vinių nėra.

BE ĮSTATYMO NĖRA DARBININKŲ

PANEVEŽYS. — Panevėžio apylinkių valstiečiai labai laukia naujo ūkio darbininkų sėmos įstatymo, nes be jo neįmanoma pasisamdyti darbininkų. Dabar pats geriausias rogių kelias malkoms parvežti, bet tai trukdo saminčių neturėjimas ir dar tai, kad valstiečiai negauna naujomis normomis malkų. Šie du klausimai skubiausiai turėtų būti sutvarkyti, nes paskiau gali atsiliepti į ūkio našumą.

SKUBUS DARBAS — KREIVAS DAIKTAS

KAUNAS. — Kaune buvo sušauktas tekstilės fabriku atstovų pasitarimas, kuriame pirmininkavo tovarišč Terėštin, vietinės pramonės komisaro pavaduotojas. Per pasitarimą, pav., paaiškėjo, kad "Litexse" vienas medžiagų dazytojas iš karto dažė per daug medžiagos, "norėdamas perviršyti normą. Bet tuo pačiu jis pakenkė kokybei." Kaip matome, okupuotoje Lietuvoje jau žydi ta pati sistema, kaip ir sovietų Rusijoje: darbininkai, sengamiesi daugiau uždirbti, nes iš normalinio atlyginimo negali pragyventi, žiūri tik dirbinių škaičiaus, bet ne kokybės. Toks fušerių darbas dabar vadinamas stachanovizmu ir spartuoliškumu!

PERDAUG PREKIŲ — Į KALEJIMĄ

VILNIUS. — Suimti šie asmenys, kurie kaltinami spekuliacija: Iseris Kaganavičius, Girsas Segalis ir dar keli žmonės. Kaune suimtas Adomas Bžezinskis, pas kurį esą rasta 58 rankiniai laikrodžiai. Kretingoje suimtas Jonas Stonkus, kuris turėjo odų 740 rublių sumai. Šiauliuose suimtas Vincas Jatulis, o Panevėžyje nu-teisti 5 metais kalėjimo Balys Atkociūnas ir Antanas Kuzma. Į Majofijas — 7 me-tams.

KIEK NAMŲ ATIMTA KAUNE

KAUNAS. — Ikišiol mieste jau nusavinta 2,860 gyvenamųjų namų. Juose yra 7,333 butų.

KAUNE SUKELTAS STREIKAS

KAUNAS. — Skelbimas iš Tarybų Lietuvos. "Taisau kojines. Pageidaujama atsinešti savo siūlus. Kreiptis: Miškų 18, b. 5".

O ta pati Tarybų Lietuva dieną iš dienos skebčia, kad krautuvių lentynos lūžtančios nuo prekių.

KONGRESAS REIKALAUJA IŠTIRTI DIDŽIŲJŲ STREIKŲ PRIEŽASTI

Tautos atstovai pataria, kad vyriausybė perimtų visas streikų sustabdytas dirbtuves

WASHINGTONAS. — Didieji streikai šalies gynyimo industrijose sukėlė Jungtinių Valstybių Kongreso abejuose rūmuose sąjudį.

Kongresas pavedė kariuomenės ir laivyno reikalų komitetams nuodugnai iširti streikų priežastis ir jų eigą, kiek tas liečia šalies gynyimo programą.

Kai kurie streikai priskiriami raudonojo sukilimo, valdžiai pasipriešinimo ir anarchijos agitacijai.

Klausimas apie komitetų pareigas įsigilinti į streikų priežastis sukėlė kongrese karščiausiu debatų. Atstovų rūmuose priimta tuo reikalu rezolucija, už kurią balsavo 324 atstovai prieš 1. Tas vie-

JUGOSLAVIJA PASIRUOŠUSI GINTIS NUO NACIŲ VISOMIS JĖGOMIS

Mussoliniui nepasisekė sutaikyti Jugoslaviją su Vokietija. Italams nesiseka Afrikoje

BELGRAD, Jugoslavija. — Italijos desperatiškos pastangos sulaukyti karą tarp Vokietijos ir Jugoslavijos nepasisekė. Jugoslavijos diplomatiniai susisiekimai su "ašies" valstybėmis nutrūko. Ministris pirmininkas Dusan Simovič, po kabineto susirinkimo, pereitą trečiadienį pareiškė, kad vilties susitarti su Vokietija jau nebėra.

Dideli vokiečių kariuomenės daliniai renkasi Rumunijos pietvakariuose ties Jugoslavijos miestu Bela Crkva ir Vengrijos pietuose prie Szedged.

Jugoslavijos visa kariuomenė paruošta karui, kurio laukama prasidėsiant kiekvieną valandą.

Vokietijos diplomatai pareiškė, kad Jugoslavijos krizė pasiekė aukščiausio laipsnio. Berlyno laikraščiai pradėjo skelbti, bük jugoslavai kankina ir žūdo vokiečius. Tuo būdu bandoma sukelti minios neapykanta Jugoslavijai.

Turkijos vyriausybė atsiuntė jaunam Jugoslavijos karaliui sveikintimus ir pasižadėjamą bendradarbiauti.

Italijos kariuomenė skubiai traukiasi iš Eritreos į Etiopijos sostinę Addis Ababa. Kalbama, kad italų kariuomenės vadovybė klausė Anglijos apie sąlygas, sulig kurių būtų galima baigti karą.

PERDAUG PREKIŲ — Į KALEJIMĄ

VILNIUS. — Suimti šie asmenys, kurie kaltinami spekuliacija: Iseris Kaganavičius, Girsas Segalis ir dar keli žmonės. Kaune suimtas Adomas Bžezinskis, pas kurį esą rasta 58 rankiniai laikrodžiai. Kretingoje suimtas Jonas Stonkus, kuris turėjo odų 740 rublių sumai. Šiauliuose suimtas Vincas Jatulis, o Panevėžyje nu-teisti 5 metais kalėjimo Balys Atkociūnas ir Antanas Kuzma. Į Majofijas — 7 me-tams.

KIEK NAMŲ ATIMTA KAUNE

KAUNAS. — Ikišiol mieste jau nusavinta 2,860 gyvenamųjų namų. Juose yra 7,333 butų.

KAUNE SUKELTAS STREIKAS

KAUNAS. — Skelbimas iš Tarybų Lietuvos. "Taisau kojines. Pageidaujama atsinešti savo siūlus. Kreiptis: Miškų 18, b. 5".

O ta pati Tarybų Lietuva dieną iš dienos skebčia, kad krautuvių lentynos lūžtančios nuo prekių.

KONGRESAS REIKALAUJA IŠTIRTI DIDŽIŲJŲ STREIKŲ PRIEŽASTI

Tautos atstovai pataria, kad vyriausybė perimtų visas streikų sustabdytas dirbtuves

WASHINGTONAS. — Didieji streikai šalies gynyimo industrijose sukėlė Jungtinių Valstybių Kongreso abejuose rūmuose sąjudį.

Kongresas pavedė kariuomenės ir laivyno reikalų komitetams nuodugnai iširti streikų priežastis ir jų eigą, kiek tas liečia šalies gynyimo programą.

PASTABOS IS PHILADELPHIJOS

PHILADELPHIA. — Musų miesto radikalai dziaugiasi, kad SLA. kilo "perversmas". Tėvynės redaktorius Jurgelionis pašalinimas kaip tik jiems tinka, nes, sulig radikalių supratimo, SLA. palinko kiek žemiau prie kairiojo sparno. Jiems labai smagu, kad jų darbas ir veikimas, — siekimas padaryti sovietizaciją ne tik Lietuvoje, bet ir Amerikos lietuviuose, pavyko. Jie mano, kad dabar visi SLA nariai ir narės paraudonos ir prisidengę tautiškos organizacijos skraiste, uoliai dirbs raudonos tūkšybos naudai; visi, kaip tos žiūrė, išlėto graūs paimtus šio demokratinio krašto paskutiniams finalui siekti: sususvetinti Jungtines Amerikos Valstybes. Juk ne veltui lietuviai radikalai su kitais šio krašto tarptautiskais "pilieciais" griežiai išvaduoti kriminališkai prasizengusių jų vad Earl Browderį iš kalėjimo nasrų.

SLA. organo Tėvynės naujas redaktorius P. Bajoras, šių pastabų savo tokiu senas pažįtamasis rašė "Pradedant Redaguoti Tėvynę", gražiai ir nuosirdžiai atsiliepė į SLA. narius:

"Aš stengsiuos Tėvynę padaryti tikrai svariu mūsų Susivienijimo organu ir lietuvių spaudos atstovu. Dėl manes visi Susivienijimo nariai bus kaip tikri broliai. Dėl manes visi lietuviai bus kaip tikri draugai. Dėl manes Susivienijimo reikalai bus pirmoj vietoj.

"Nuo šiandien Tėvynėje užsibaigia erzinimo era. Nuo šiandien Tėvynėje prasideda era placios tolerancijos (mano pabrąuktai) visiems geriems visos žmonijos ir visų lietuvių reikalams."

Gražus naujo redaktoriaus atsiliepinimas. Komentary jokių nereikia. Tačiau reikia pastebėti, kad naujo redaktoriaus

gerais norais nepasinaudotų gudresni, naujos mados lietuviai politikieriai. Juk tame pačiame Tėvynės numeryje ant to pačio puslapio telpa ir J. K. Mažūko "Pasiaiškinimas", ir paties naujo redaktoriaus apgynimo raštas, kad Mažūkas nėra komunistas ir Lietuvos priešas. Kiek apie SLA vice-pirm., jo darbus ir eligimąjį Susivienijimo reikaluose Amerikos lietuvių spauda jau buvo rašiusi, tai kitaip apie jį nariai ir negali manyti, kaip kad jis yra raudonos tūkšybos pasekėjas. O kad jis Pildomajai Tarybai davė "pasiaiškinimą", tai ar jis paskutiniu laiku pakeitė savo pirmesnius įsitikinimus, ar Pildomajai Tarybą prigavo. Tik reikia stebėtis naujo redaktoriaus parašyto ilgu prašymu, kad visi SLA nariai turėtų tartum visi suklaupiti ant kelių ir atsprašyti piliečio Mažūkos už jam padarytas narių "skriaudas." Tas jau per daug. Naujam redaktoriui hereikia būti Susivienijimo nariams patarėju ir nusikaltėliu gynėju. Jeigu pilietis Mažūkas bent ateityje bus ištikimas lietuvis, jo darbai išetisins jį. Niekas kitas. Buvęs Tėvynės redaktorius K. Jurgelionis daugiau užsipelne SLA narių užtarimo už parodytą nariams ir kitiems skaitytojams lietuvių supratimo dvasios, — nariai jo turėtų atsiprašyti už šio darbo pašalinimą. Jurgelioniu, ne Mažūkai padaryta didi skriauda.

Darbas — tai darbas, biznis — tai biznis. Bet SLA turi pasilikti tikrų lietuvių rankose. Tie lietuviai, kurie semia stiprybę iš kitų šaltinių, negu Lietuvos, gali pasirinkti kitus du Susivienijimus. Taip, broli P. Bajorai, toleruok, lajyk visus tikrais broliais ir draugais, bet sykiu būk sargas lietuvių ir pačio Susivienijimo. Z. Jankauskas.

CHICAGIEČIAI LAUKIA LIETUV. PREZIDENTO

CHICAGO. — Lietuvos Respublikos Prezidento Antano Smetonos ir Ponios Smetonienės priėmimas Chicagoje numatytas gegužės mėn. pradžioje. Komitetas tam itkslui sudarytas iš profesionalų, biznierių, darbininkų ir kolonijos veikėjų. Komitetui pirmininkauja Justinas Mackevičius. Su juo komitete dirba teisėjas Zuriš, advokatai Bradchulis, Grish ir Olis, daktarai: Atkociūnas, Biežis, Drangelis, Poška, Bačkus ir Zimontas, biznieriai ir specifiniai neklasifikuoti kolonijos žinomi veikėjai, k. t.: Kuraitis, Milda Auto Sales savininkas, Pekel, namų statytojas ir Valzbos Buto pirmakai Byanskai, etc., laikraštiniškai: Vaidyba, Sakalas, Pieža, Uzemack, (Užumekis) ir Kumskis; muzikai: Bijanskas, Pocius, Sauris, Steponavičius ir Vanagaitis; ponios: Atkociūnienė, Daužvardienė, Biežienė, Kirienė, Nausėdienė, Narmonta, Račkienė, Sriubienė ir kitos. Viso apie 50 asmenų. Jie sudaro pilną Chicago lietuvių skersėžį.

Priėmimo bankietas bus gražiausiam ir garsiajam Chicago viešbuty — Palmer House. Bilietų kaina \$5.00. Tokia kaina nustatyta todėl, kad būtų galima ir gražų bankietą suruošti ir Lietuvos vadavimo reikalams pilno padaryti.

Bankietas yra ruošiamas tam, kad Lietuvos Prezidentui priltiti ir kad Lietuvos reikalams pasitarnauti. Tas, kas į

JADVYGOS TUBELIENĖS PRAKALBOS SO. BOSTONE PAVYKO

Praėjusį mėnesį 23 d. So. Bostono V.V.S. skyrius buvo suruošęs masines prakalbas. Šios prakalbos buvo suruoštos visuomenininkai p. Jad. Tubelienė. Apie 3 v. p. p. Municipal salėje prisirinko suvirš penki simtai tautiečių. Prakalbas atidarė su atitinkama kalba V.V.S. skyriaus pirm. St. Mockus. Programai vadovauti pakvietė A. Matjuską, kuris pasakė tinkamą visuomenininko vienybės žodį ir perstatė kalbėti adv. S. Šalnienę Lietuvos garbės konsulo žmoną. Adv. Šalnienė vaizdžiai nušvietė p. J. Tubelienės darbus Lietuvai ir lietuviams. Baigdamas savo kalbą ji perstatė susirinkusiems garbės viešnią p. Tubelienę.

Viešnia pasakė turiningą kalbą temoje "Kaip buvo okupuota Lietuva ir kokio gyvenimo sulaukė lietuviai." Reikia pastebėti, kad p. Tubelienė labai aiškiai nupiešė Lietuvos ir lietuvių tragediją. P. Tubelienė, netik gera diplomatinė ir patriotė, bet ir gera oratorė. Jeigu daugiau tokių asmenybių turėtume, tai nėra abejonės, kad Lietuvos vadavimo darbas būtų daug našesnis. Malonioji viešnia kalbėjo apie pusantrą valandos. Baigiant kalbą, ji gavo nuo p. O. Ivaškienės gražų rožių buketą.

Po šios kalbos programos vedėjas pabrėžė aukų svarbų reikala. Ištikimi tėvynainiai sumetė \$44.53. Rengimo išlaidas padengus likusią sumą bus sušelpta bolševikų nukriaustieji.

Po du dolerius aukavo šie asmenys: K. Vilaišis, J. P. Tūnala ir K. V. Sangailai. Po vieną dolerį: P. Apšiegienė, adv. Šalnienė, M. Venys, V. Sarakus, P. Kruopienė, N. Žilinskienė, A. Bratėnienė, St. Mockus, C. Pokas, J. Kruopas, S. Norkūnas, p. Balukonis, V. Yzkonis ir Lietuvos laisvės draugas.

Didesnę pusę aukų buvo smulkiais. Prakalbas labai vykusiai pajavairino ir užbaigė p. O. Ivaškienės vadovaujama jaunamėčių grupė, kurie sudainavo ir pašoko keletą tautinių šokių. Visi programos dalyviai dėvėjo tautinius drabužėlius. Jų jaunas raketes puošė Lietuvos ir Amerikos vėliavėlės. Publika laikė prakalbą užsilaike labai pavyzdinčiai, nors susirinkusių tarpe matėsi nemažai ir bolševikų. Argi ištikrųjų jie pradeda susiprasti?

Prakalbos pavyko daug geriau, negu buvo tikėtasi. Tik gaila "Dar-ko" redaktoriaus nerimto straipsnio prakalbų atžvilgiu. Pasirodo, kad tokie srapsniai jokios reikšmės viešniai visuomeni nesudarė ir nesudarys. Bnavo, tėvynainiai!

APGAILĖTINAS IR ŽALINGAS AMERIKOS LIETUVIO PASIELGIMAS

Massachusetts valstijos lietuvių draugijos ir veikėjai kovai už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę sumanė šaukti Mass. valstijos konferenciją. Pirmas suvažiavimas įvyko sausio 26 d., Lietuvių Klubu svetainėje, 12 Vernon St., Worcester, Mass. Konferencijoje dalyvavo 34 draugijos su 78 atstovais, pavienių veikėjų — 10. Viso dalyvavo 88. Suvažiavimas gerų tėvynainių tartis bendram darbiu kovai prieš Lietuvos pavergėjus ir už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę. Kiekvienas atvažiavo su geriausiais norais, tikėjimais, kad suvažiavimas su-

dringumas pasikalbėjimas. Įdomus buvo pereinimo sekmadienis So. Bostone ir Dorchesteryje. Visur buvęs.

SEKMINGAS NEW BRITAINO VAIDINIMAS IR KONCERTAS

MALONŲ ĮSPŪDĖ PALIKO P. VAICIŪNO KOMEDIJA "TUŠČIOS PASTANGOS". KONCERTO PROGRAMAS ŽAVĖJO VISUS.

Sekmadienį kovo 30 d. įvyko senai laukiamas gražus meniškas vakaras, kurį rūpestingai rengė SLA. Liet. Kalbos Kursų Komitetas. Buvo vaidinama Petro Vaičiūno komedija "Tuščios Pastangos". Vaidintojai savo užduotis puikiai atliko ir paliko malonų įspūdį vietos lietuviams. Šis vakaras labai gražus, juokingas, daug rimtos kritikos mūsų lietuviškajai inteligentijai, daug gražių romantiškų scenų, skanaus juoko iš Lietuvos ūkininkų gyvenimo.

Vaidintojai buvo šie asmenys: ūkininko Daubos rolei vaidino p. Povilas Montvila, vietos pramonininkas, kuris savo gyvenime niekad nebuvo vaidinęs. Tai buvo jo pirmasis debiutas scenoje. P. Montvila besimokydamas, pakartotinai pareiškė savo draugams ir režisieriui, p. J. Lukui, kad jis negalės atlikti savo roles. Jis buvo ne tik susirūpinęs, bet nekarta neruotas, nes bijojo pasirodyti scenoje ir susilaukti kritikos. Bet, kuomet jis pasirodė pirmoje scenoje su savo žmona Daubiene, kurios rolę lošė žymi scenos menininkė, p. Milukienė, juodviejų vaidinimas išaukė publikos aplodismentu.

P. Montvila publikos padrasintas lošė kaip profesionalas artistas visose kitose scenose. Ji jo žmona, ūkininkės Daubienės rolę, p. Stasė Milukienė tikrai žavėjo publika. Ši mūsų vaidintoja tikrai talentinga ir mūsų scenoje ji visuomet buvo ir pasiliks mūsų žvaigždė.

Ūkininkų Daubų augintinės, giminaitės Barbaros rolę vaidino kita žym menininkė, p. Isabelė Jenkelūnaitė. Jos romanas prasidėjo su kaimiečiu, jaunu ūkininku, kuris norėjo vesti, vėliau su dailininku-piešėju, jaunu artistu Romu Giedrium ir baigė su filosofijos daktaru. Jos rolę buvo juokinga ir ji savo užduotį atliko žavėjančiai. Jos pirmasis meluziš jaunas, kvailas ir nekultūringas ūkininkas Tamošius Jaskunas, kuriam ūkininkai Daubai, ypač Daubienė norėjo įpiršti savo auklėtinę, buvo geras juokdarys. Jo rolę vaidino Aleksandras Sabeika, žymus Hartforde veikėjas, kuris atrodė nevisai tinkamas šiai Jaskuno roli. A. Sabeika per daug rimtas, bet savo užduotį jis atliko labai gerai.

Birutės, Daubų kaimynų dukrelės rolę vaidino jauna, lietuviškoj scenoj bene tik antra kartą pasirodžiusi, p. Irena Petruskevičiūtė. Ji taip pat gerai vaidino. Linkęs manyti, kad ji būtų tinkama romantistės rolę, nes turėjo gražią imponuojančią asmenybę, romantišką nuotaiką ir yra linksmaus būdo lietuviute. Reikia pažymėti, kad labai puikiai vaidino dvarininkės Gin-tautienės rolę p. Irena Danisevičiūtė ir jos dukrelės

MANO SKILTIS

J. S. SUDAVAS

Maskvos raudonieji budeliai užgrobė mūsų senąją tėvynę Lietuvą, o tenai gyvenančius mūsų brolius ir seseris terorizuoja, persekioja, kankina, istremia arba nužudo. Ir vien dėlto, kad jie yra lietuviai, kad jie nesidžiaują taja despotiška bei nuozmia valdzia, tik trokšta būti lietuviiais ir nepriklausomai gyven-ti.

Sių aziatų, kurie save vadiną "žmonių išlaisvintojais", žiaurus ir žmogžudisks režimas savaimi iššaukia mūsų gilų susidomėjimą savaisiais žmonėmis ir tiesiog reikalauja iš mus, Amerikos lietuvių, pagelbos pavergtiems ir kankinamiems lietuviams jų pačių tėvynėje Lietuvoje. Teisybės ir humaniško pagrindu, tas nuozmus režimas gyvai ir nevilkinant mus šaukia prie atsitaisimo valandos. Tadgi, šia aiškiai matau ir savo brolių, seserų kančias atjaučiant, kiekvienas lietuvis, kuris gyvena laisvoje šalyje, privalome išpareigoti patys, kas kuo galime, gelbėti savuosius iš raudonojo teroro. O jei mes nuo tos tiesioginės bei šventos pareigos atsisakysime, tai mes ne tik kad tapsime pasyvistais, bet sykiu ir stabdytojais teisybės, humaniško ir pilietinės laisvės atgavimo.

Pasaulio lietuviai nedasileiskime tos minties, jog materialis lobis, ar aukšta valstybinė pozicija sudaro gyvenimo nuopelną!... Toks manymas tai būtų neatitaisoma klaida, nes sunkūs ir pavojingi darbai gelbėti savo tautos žmones išlaisvinti iš po despotizmo ir atgauti Lietuvai nepriklausomybę, bus didingiausių bei garbingiausių nuopelnų, kokį žmogus, gyvenamas šiam pasauliu, tegali užsipelnyti!

J. S. Sudavas.

Viktoras Abeciūnas

Lietuviški skilandžiai, dėros, bekonai ir kitokie geriausios rūšies produktai išvažiojami po visas Connecticut lietuvių kolonijas. Reikalaukite šių tikrų gardžių ir gerų produktų pas savo vietinį buterį.

385 Park Street, New Britain, Conn. Tel.: 1481

JUOZO MARTINAICIO Gėlių Krautuvė

272 Grand Street, Brooklyn, N. Y. Gėlės vestuvėms, laidotuviems ir kitoms progoms. Tel.: Evergreen 4-8424

WATERBURY, Conn. Vienybės atstovas. J. ŽEMANTAUSKAS 130 Congress Ave.

APDRAUDOS IR TURIZMO BIURAS

- Greitas ir saugus pinigų siuntimas į visas šalis
Laivakortės greičiausiais laivais į visas šalis
Generalinė apdrauda — namai, automobiliai ir t.t.
Nuosavybių pardavinėjimas ir administravimas
Pilietybės popierų reikalai
Atliekami visi reikalai, kokiais tik kas kreipiasi
Notaras — tvirtina visokius dokumentus

A. S. TREČIOKAS 314 WALNUT STREET, NEWARK, N. J. Rampos Adams St. TELEFONAS: MARKET 2-4867

"V." Koresp. C.

Hartford Ave. Lunch A. SVIRINAS, sav. Geriausios rūšies likeris, vynas ir alus Mūsų restorane patiekiamas puikiausias maistas Visados draugiška nuotaika, skubus ir geras patarnavimas. 36 Hartford Avenue, New Britain, Conn. Tel.: 6639

STANLEY GRILL PAUL USONIS, sav. RESTAURANAS IR BARAS Geriausios gėrimai ir alus Pirmos rūšies maistas. KVIEČIAME 642 Stanley Street, New Britain, Conn. Tel.: 6872

Šlaityk ir Garsinkis LIETUVIŲ NAUJIEŅOSE MĖNESIS ZURNALAS Kaina \$1.00 už du metus "Lietuvių Naujienos" (J. Gustis, leidėjas) 332 NO. 6-TH STREET PHILADELPHIA, PA.

ISKILMINGA LIETUVISKOS SPAUDOS DIENA NAUGATUCKE

CONNECTICUTO LIETUVIAI VIENINGAI, BIRŽELIO 17 D. RUOSIA DIDŽIULI SUVAŽIAVIMĄ-PIKNIKĄ

Pereitą sekmadienį, kovo 30 d., į Naugatuck buvo suvažia...

Lafkraštiniukas Vladas Barčiauskas sveikindamas konfe...

Toliau suvažiavimas vienu balsu nutarė išrinkti neuil...

Kalbėtojai Jonas Tareila iš Waterbury ir Ona Barštienė...

Visai lietuvių tautai žinoma, kad birželio 17 yra lietuviams...

Kad lietuviškos spaudos diena joje, dalyvavusiems likt...

sonia, Conn., Petras Steponavičius — Waterbury, Conn. Kitose kolonijose...

Konferencija pritarė J. Marčiulionio nuomonei, kad kiekvienoje kolonijoje...

Konferencijoje dalyvavo šešiasmenys — Tamošius ir Ona Caplinskai, 134 S. Cliff St. Ansonia, Conn., Felix J. Vilkas, 63 Gorman St. Naugatuck, Conn., J. Krugeliene, 980 Highland Ave. Waterbury, Conn., J. Tamulevičiai, Saltonstall Ave. New Haven, Conn., Jonas Macieškas, 141 Blatchey Ave. New Haven, Conn., Peter C. Krugelis, 980 Highland Ave. Conn., Waterbury, Conn., Juozas A. Gudauskas, 31 Chapel St. New Haven, Conn., Juozas Radzevičius su žmona, 26 Hubel Ave. Ansonia, Conn., Jurgis Barštys su žmona, Ansonia, Conn., Ona Bubienė, Myrtle Ave., Union City, Conn., J. Marčiulionis, 167 Beaver St. Ansonia, Conn., Pranas Jančius, 11 Aetna St., Naugatuck, Conn., Jonas Tareila, 326 Bank St., Waterbury, Conn., Augustas Stacionis, 83 Prospect St., Union City, Conn., Jonas Šveikauskas, 30 Carroll St., Naugatuck, Conn., J. Glinskis, 705 High St., Union City, Conn., Elizabeth Paškevičienė, 374 No. Main St., Union City, Conn., Vilcas Muleckis, 39 Curtess St., Union City ir kt.

V. N. J.

TILŽES SPAUDIMO
Anksčiau aliorikar' maldų knyga 50c
Ta pati gražiai celuloidos apd...

MEKSIKOS GATVĖS VAIZDELIS

Pas mus į gatvę žiūrime, kaip į neįsveikiamą blogybę...

Mano vyrėja eina gatvę gurbu nešina ant galvos. Jos draugai sėdi atvirose duryse...

Čia atbėga bulius, badomas linksmy žūretoju ir kiaušė prabėga žviegdama, su virve prižišta prie kojos. Būrys jaunų vyrų su gitaromis, visi gražūs, visi sveikina svetimsalę moterį...

Vyras, nešantis karštą, padeda jį po žibintu medžiui, kad ir jis galėtų giedoti. Karštas an: bėro žirgo atjoja gatvę...

Mums niekuomet nenusibos tas žiūrėti šito gatvinio paradą iš mūsų smagiai keptinamų langų...

BAISI NELAIMĖ MONTREALE

Kovo mėn. 11 d. įvyko sprogimas Hollanders & Sons kompanijos, 730 Wellington St., kailių išdirbimo fabrike...

TARZANAS IR TARZELĖ

73. — Išgastingu balsu rėkdama didžioji beždžionė Bohgdu vis daugiau spaudė rankomis Tarzano kaklą...

SUKILELIS MONTE

Vaidilučiai buvo drauge šventovės tarnautojai ir pasiuntiniai, d'evų reikalavimų vykdytojai...

Montė pasisakė, kas esąs, ir pareiškė norą kalbėti su Krivių Krivačiu.

Montė teko tuo pasitenkinti ir nurimti. Jis užėmė su savo palydovais vieną iš trobelių ir įstaišė joje...

Montė sutiko daug pažįstamų, kalbėjosi su vyrais, kurie labai aukštai vertino jo velionį tėvą...

Trečią dieną po atvykimo į Ramovę Montė, sėdėdamas prie savo trobelės ir šnekėdamasis su tarnu Ragūnu...

Montė sutiko daug pažįstamų, kalbėjosi su vyrais, kurie labai aukštai vertino jo velionį tėvą ir su škausmu bei keršto troškimu kalbėjo apie jo mirtį...

Pasprings sūrum vandeniu Bohgdu užduso ir paleido Tarzana iš savo glėbio...

aplink juos susirinko būrys žmonių. Šiltai sutikusių atvykusiųosius. Prie užuojautos greit prisidėjo keiksmai ir grasinimai ordinui...

Montė teko tuo pasitenkinti ir nurimti. Jis užėmė su savo palydovais vieną iš trobelių ir įstaišė joje...

Montė sutiko daug pažįstamų, kalbėjosi su vyrais, kurie labai aukštai vertino jo velionį tėvą ir su škausmu bei keršto troškimu kalbėjo apie jo mirtį...

Trečią dieną po atvykimo į Ramovę Montė, sėdėdamas prie savo trobelės ir šnekėdamasis su tarnu Ragūnu...

Montė sutiko daug pažįstamų, kalbėjosi su vyrais, kurie labai aukštai vertino jo velionį tėvą ir su škausmu bei keršto troškimu kalbėjo apie jo mirtį...

73. — Išgastingu balsu rėkdama didžioji beždžionė Bohgdu vis daugiau spaudė rankomis Tarzano kaklą...

Edgar Rice Burroughs
Ziūrėkite — Tarzano apysakos tęsinys astuntame puslapyje.

PASTABOS IŠ PHILADELPHIJOS

PHILADELPHIA. — Mūsų miesto radikalai džiaugiasi, kad SLA kilo "perversmas". Tėvynės redaktoriaus Jurgelionio pašalinimas kaip tik jiems tinka, nes, sulig radikalių supratimo, SLA. palinko kiek žemiau prie kairiojo sparno. Jiems labai smagu, kad jų darbas ir veikimas, — siekimas padaryti sovietizaciją ne tik Lietuvoje, bet ir Amerikos lietuviuose, pavyko. Jie mano, kad dabar visi SLA nariai ir narės paraudonos ir prisidengę tautiškos organizacijos skraiste, uoliai dirbs raudonos tikybės naudai; visi, kaip tos žiūrės, išlėto kraus pamatus šio demokratinio krašto paskutiniam finalui siekti: susivieninti Jungtines Amerikos Valstybes. Juk ne veltui lietuviai radikalai su kitais šio krašto tarptautiškais "piliėciais" griežtai išvaduoti kriminališkai prasižengusiųjų vad Earl Browderį iš kalėjimo nasrų.

SLA. organo Tėvynės naujas redaktorius P. Bajoras, šių pastabų rašytojų senas pažintamas savo rašte "Pradedant Redaguoti Tėvynę", gražiai ir nuoširdžiai atsiliepė jį SLA. narius:

"Aš stengsiuos Tėvynę padaryti tikrai svariu mūsų Susivienijimo organu ir lietuvių spaudos atstovu. Dėl manęs visi Susivienijimo nariai bus kaip tikri broliai. Dėl manęs visi lietuviai bus kaip tikri draugai. Dėl manęs Susivienijimo reikalai bus pirmoji vieta."

"Nuo šiandien Tėvynėje užsibaigia erzinių era. Nuo šiandien Tėvynėje prasideda era plačios tolerancijos (mano pabrąukta) visiems geriems visos žmonijos ir visų lietuvių reikalams."

Gražus naujo redaktoriaus atsiliepimas. Komentarų jokių nereikia. Tačiau reikia pastebėti, kad naujo redaktoriaus

CHICAGIČIAI LAUKIA LIETUV. PREZIDENTO

CHICAGO. — Lietuvos Respublikos Prezidento Antano Smetonos ir Ponios Smetonienės priėmimas Chicagoje numatytas gegužės mėn. pradžioje. Komitetas tam įtiksliai sudarytas iš profesionalų, biznierių, darbininkų ir kolonijonų. Šiuo komitete dirba teisėjas Zuris, advokatai Bradchulius, Grish ir Olis, daktarai: Atkočiūnas, Biežis, Drangelis, Poška, Bačkus ir Zimontas, biznieriai ir specifiniai neklasifikuoti kolonijonai žinomi vėkėjai, k. t.: Kuratlis, Milda Auto Sales savininkas, Pakel, namų statytojas ir Valzbo Buto pirm-kai Byanski, etc., laikraštinkai: Vaidyła, Sakalas, Pieža, Uzemack, (Užumėckis) ir Kumskis; muzikai: Bijanaskas, Pocius, Sauris, Steponavičius ir Vanagaitis; ponios: Atkočiūnienė, Daužvardienė, Biežienė, Kirienė, Nausėdienė, Narmonta, Račkienė, Sriubienė ir kitos. Viso apie 50 asmenų. Jie sudaro pilną Chicago lietuvių skersėžį.

Priėmimo bankietas bus gražiausias ir garsiausias Chicago viešbutis — Palmer House. Bilietų kaina \$5.00. Tokia kaina nustatyta todėl, kad būtų galima ir gražų bankietą surūti ir Lietuvos vadavimo reikalams pėno padaryti.

Bankietas yra ruošiamas tam, kad Lietuvos Prezidentai priimtų ir kad Lietuvos reikalams pasitarnautų. Tas, kas į

gerais norais nepasinaudotų gudresni, naujos mados lietuvių politikieriai. Juk tame pačiame Tėvynės numeryje ant to pačio puslapio telpa ir J. K. Mažuko "Pasiškinimas" ir paties naujo redaktoriaus apgynimo raštas, kad Mažukas nėra komunistas ir Lietuvos vice-pirm., jo darbus ir elgimąsi Susivienijimo reikaluose Amerikos lietuvių spauda jau buvo rašiusi, tai kitaip apie jį nariai ir negali manyti, kaip kad jis yra raudonos tikybės pasekėjas. O kad jis Pildomajai Tarybai davė "pasiškinimą", tai ar jis paskutiniu laikui pakėitė savo pirmesnius įsitikinimus, ar Pildomąją Tarybą prigavo. Tik reikia stebėti naujo redaktoriaus parašytą ilgu prašymu, kad visi SLA nariai turėtų tartum visi suklaupiti ant kelių ir atsiprašyti piliėčio Mažuknos už jam padarytas narių "skriaudas."

Tas jau per daug. Naujam redaktoriui nereikia būti Susivienijimo nariams patarėju ir nusikalteio gynėju. Jeigu piliėtis Mažukna bent ateityje bus ištikimas lietuvis, jo darbai išetisins jį. Niekas kitas. Buvęs Tėvynės redaktorius Kl. Jurgelionis daugiau užsipelne SLA narių užtarmo už parodymą nariams ir kitoms skalytojams lietuvių supratimo dvasios, — nariai jo turėtų atsiprašyti už iš darbo pašalinimą. Jurgelioniui, ne Mažuknai padaryta didi skriauda.

Darbas — tai darbas, biznis — tai biznis. Bet SLA turi pasilikti tikrų lietuvių rankose. Tie lietuviai, kurie semia stiprybę iš kitų šaltinių, negu Lietuvos, gali pasirinkti kitus du Susivienijimus. Taip, broli, P. Bajorai, toleruok, lajkky visus tikrais broliais ir draugais, bet sykiu būk sargas lietuvių ir pačio Susivienijimo. — Z. Jankauskas.

Po du dolerius aukavo šie asmenys: K. Vilaišis, J. P. Tujnili ir K. V. Sangailai. Po vieną dolerį: P. Apšiegienė, adv. Šalnienė, M. Vensy, W. Sarkus, P. Kruopienė, N. Žilinskienė, A. Bratėnienė, St. Moccus, C. Pokas, J. Krupas, S. Norkūnas, p. Balukonis, V. Yzkonis ir Lietuvos laisvės draugas. Didesnė pusė aukų buvo smulkiais.

JADVYGOS TUBELIENĖS PRAKALBOS SO. BOSTONE PAVYKO

Praėjusį mėnesį 23 d. So. Bostono V.V.S. skyrius buvo suruošęs masines prakalbas. Šios prakalbos buvo suruoštos visuomeninėi p. Jad. Tubelienei. Apie 3 v. p. p. Municipal salėje prisirinko suvirš penki simtai tautiečių. Prakalbas atidarė su atitinkama kalba V.V.S. skyriaus pirm. St. Moccus. Programai vadovauti pakvietė A. Matjošką, kuris pasakė tinkamą visuomeninėms vienybės žodį ir perstatė kalbėti adv. S. Šalnienę Lietuvos garbės konsulu žmoną. Adv. Šalnienė vaizdžiai nušvietė p. J. Tubelienės darbus Lietuvai ir lietuviams. Baigdama savo kalbą ji perstatė susirinkusiems garbės viešnią p. Tubelienę.

Viešnia pasakė turiningą kalbą temoje "Kaip buvo okupuota Lietuva ir kokio gyvenimo sulaukė lietuviai". Reikia pastebėti, kad p. Tubelienė labai aiškiai nupiešė Lietuvos ir lietuvių tragediją. P. Tubelienė, netik gera diplomatė ir patrijotė, bet ir geratoratorė. Jeigu daugiau tokių asmenybių turėtume, tai nėra abejonės, kad Lietuvos vadavimo darbus būtų daug našesnis. Malonoji viešnia kalbėjo apie susantros valandos. Baigiant kalbą, ji gavo nuo p. O. Ivaškienės gražų rožių bukielę.

Po šios kalbos programos vedėjas pabrėžė aukų svarbų reikala. Ištikimi tėvynainiai sumetė \$44.53. Rengimo išlaidas padengus likusią sumą bus suselpta bolševikų nukriaustieji.

Po du dolerius aukavo šie asmenys: K. Vilaišis, J. P. Tujnili ir K. V. Sangailai. Po vieną dolerį: P. Apšiegienė, adv. Šalnienė, M. Vensy, W. Sarkus, P. Kruopienė, N. Žilinskienė, A. Bratėnienė, St. Moccus, C. Pokas, J. Krupas, S. Norkūnas, p. Balukonis, V. Yzkonis ir Lietuvos laisvės draugas. Didesnė pusė aukų buvo smulkiais.

Prakalbas labai vykusiai pavairino ir užbaigė p. O. Ivaškienės vadovaujama jaunamėčių grupė, kurie sudainavo ir paško keletą tautinių šokių. Visi programos dalyviai dėvėjo tautinius drabužėlius. Ji jaunus rankutes puošė Lietuvos ir Amerikos vėliavėms. Publikai laike prakalbų užsilaukė labai pavyzdgingai, nors susirinkusių tarpe matėsi nemažai ir bolševikų. Argi istikrųjų jie pradeda susiprasti?

Prakalbos pavyko daug geriau, negu buvo tikėtasi. Tik gaila "Dar-ko" redaktoriaus nerimto straipsnio prakalbų atžvilgiu. Pasirodo, kad tokie sraipsniai jokios reikšmės vietiniai visuomenėi nesudaryti ir nesudarys. Bravo, tėvynainiai!

Saunos vakarienės
Prakalbos pasibaigus, p. Ivaškai savo namuose surengė vakariene, kurioje dalyvavo komitetas, p. Tubelienė, p. Šalnienė, dr. Galinis, dr. Kapocius. Suėjė tiesiog nustebugo rade p. p. Ivaškų taip skoningai paruošta vakariene. Atsilkepė ir pasistiprinę, buvo nuosirdus dalyvių pasikalbėjimas, kuriame paliesta daug svarių praeities ir dabarties mūsų tautos ljeičiančių klausimų.

Po trijų valandų pasikalbėjimo, nenoromis apeidom vaisingus prietelius ir vykome į Dorchesterio lietuvių klubo 5 metų sukaktuvių vakariene. Dorchesteričiai buvo bebaigę valgyti ir pradėję programą. Atsisėdė už galinio stalo klausomės kiti kalba. Kalbėtojų buvo daug. Vakarą vedė klubo pirm. L. Stasiulis. Kalbas pasakė šie asmenys:

adv. F. J. Bagočius, J. Namakys, J. Arlauskas, adv. K. Kalinauskas, dr. Pilka, dr. Pr. Galinis, A. Matjoška, St. Moccus, dr. A. Kapocius, adv. Z. Šalnienė ir garbės viešnia J. Tubelienė. Ji buvo specialiai rengėju kviečiama ir pasakė nuosirdžią kalbą. Visi kalbėtojai pasakė patrijotines Lietuvos reikalu kalbas, išskyrus dr. Pilką. Antrajai vakarienei pasibaigus prasidėjo laisvas draugiškas pasikalbėjimas.

Įdomūs buvo pereito mėn. skmadienis So. Bostone ir Dorchesteryje.

Visur buvęs.

SEKMINGAS NEW BRITAINO VAIDINIMAS IR KONCERTAS

MALONŲ ĮSPŪDŲ PALIKO P. VAICIONO KOMEDIJA "TUŠČIOS PASTANGOS". KONCERTO PROGRAMAS ŽAVĖJO VISUS.

Sekmadienį kovo 30 d. įvyko senai laukiamas gražus meniškas vakaras, kurį rūpestingai rengė SLA. Liet. Kalbos Kursų Komitetas. Buvo vaidinama Petro Vaičiūno komedija "Tuščios Pastangos". Vaidintojai savo užduotis puikiai atliko ir paliko malonų įspūdį vietos lietuviams. Šis veikalas labai gražus, juokingas, daug rimtos kritikos mūsų lietuviškajai inteligentijai, daug gražių romantiškų scenų, skanaus juoko iš Lietuvos ūkininkų gyvenimo.

Vaidintojai buvo šie asmenys: ūkininko Daubos rolei vaidino p. Povilas Montvila, vietos pramonininkas, kuris savo gyvenime niekada nebuvo vaidinęs. Tai buvo jo pirmasis debiutas scenoje. P. Montvila besimokydamas, pakartotinai pareiškė savo draugams ir režisieriui, p. J. Lukui, kad jis negalės atlikti savo rolės. Jiš blyvo ne tik susirūpinęs, bet nekarta nervuotas, nes bijojo pasirodyti scenoje ir susilaukti kritikos. Bet, kuomet jis pasirodė pirmoje scenoje su savo žmona Daubiene, kurios rolę lošė žymi scenos menininkė, p. Milukienė, juodviejų vaidinimas išsukė publikos aplodimentų.

P. Montvila publikos padrasintans lošė kaip profesionalias artistas visose kitose scenose. Gį jo žmona, ūkininkės Daubienės rolėje, p. Stasė Miliukienė tikrai žavėjo publiką. Ši mūsų vaidintoja tikrai talentinga ir mūsų scenoje ji visuoimet buvo ir pasiliks mūsų žvaigždė.

Ūkininkų Daubų augintinės, gimnaitės Barbaros rolę vaidino kita žym imenininkė, p. l. Isabelė Jenkelianaitė. Jos romanas prasidėjo su kaimiečiu, jaunu ūkininku, kuris norėjo vesti, vėliau su dalininku-piesėju, jaunu artistu Romu Giedrium ir baigė su filosofijos daktaru. Jos rolė buvo juokinga ir ji savo užduotį atliko žavėjaniai. Jos pirmasis meilužis jaunas, kvailas ir nekultūringas ūkininkas Tamošius Jaskunas, kuriam ūkininkai Daubai, ypač Daubienė norėjo ppiršti savo auklėtinę, buvo geras juokdarys. Jo rolę vaidino Aleksandras Sabeika, žymus Hartfordo veikėjas, kuris atrodė nevisai tinkamas šiai Jaskuno roli. A. Sabeika perdavė rimtas, bet savo užduotį jis atliko labai gerai.

Birutės, Daubų kaimynų dukrelės rolę vaidino jauna, lietuviškoj scenoj bene tik antra karta pasirodžiusi, p. l. Elena Petruskeviciute. Ji taip pat gerai vaidino. Linkęs manyti, kad ji būtų tinkama romantistės rolėje, nes turi gražią imponuojančią asmenybę, romantišką nuotaiką ir yra linksmas būdo lietuviute. Reikia pažymėti, kad labai puikiai vaidino dvarininkės Gin-tautienės rolę p. l. Elena Daniseviciute ir jos dukrelės

APGAILĒTINAS IR ŽALINGAS AMERIKOS LIETUVIO PASIELGIMAS

Massachusetts valstijos lietuvių draugijos ir veikėjai kovai už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę sumanė sukurti Mass. valstijos konferenciją. Pirmas suvažiavimas įvyko spalio 26 d., Lietuvių Klubo svetainėje, 12 Vernon St., Worcester, Mass. Konferencijoje dalyvavo 34 draugijos su 78 atstovais, pavienių veikėjų — 10. Viso dalyvavo 88. Suvažiavimu gerų tėvynainių turtis bendram darbui kovai prieš Lietuvos pavergėjus ir už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę. Kiekvienas atvažiavo su geriausiais norais, tikėjimais, kad suvažiavimas su-

bendris lietuvių veiklą ir pagelbės pavergtai mūsų tėvynei Lietuvai.
Posėdyje dalyviai išreiškė savo mintis, karštai, patrijotiškai pasireiškė už vieningą lietuvių darbą. Visų ūpas buvo geras. Partijos šiame suvažiavime buvo paliktos į šoną, buvo kalbama tik apie vieningumą ir kovą už laisvę ir nepriklausomą Lietuvą. Dėl trumpo laiko ne daug tų dienų buvo atlikta. Todėl, pagal Lietuvos garbės konsulo A. Šalno patarimą, išrinkta 21 vypatos, kuriems vėlesniam suvažiavime pavesta sudaryti pastovią valdybą ir paskirstyti įvairias komisijas.

Kovo 2 dieną So. Bostone, Mass., ramiai ir demokratiškai, pagal balsų daugumą, buvo išrinkta valdyba ir kelios komisijos. Visi 21 nariai įpareigoti į darbą ir kiekvienas užėmė tam tikrą vietą. Kaip pirmas, taip ir antras suvažiavimas parodė gražią pradžią vieningam darbui.
Bet ar visi vienodai įvertinę tai vieningumą? Ar visi vienodai tai suprato? Ne! Buvo tokių, kurių aisyse skambėjo partijų obalsiai, aktyve vaidinosi partijų šešėliai. Jie daugiau nieko nematė, kaip tik partijas.
Pirmas, kaip yla iš maisto išlėdo vietinis savitratistis Amerikos Lietuvis.
Pirmas suvažiavimas buvo aprašytas Amerikos Lietuvių po slapyvardžiu Starutis. Tas aprašymas nuo pradžios iki galo buvo neteisingas. Starutis Amerikos Lietuvių išniekino suvirš 80 atstovų ir tas draugijas, kurias jie atstovavo, priedemasdamas partijas ir partijėles. Visi atstovai yra nepatenkinti tuo Amerikos Lietuvisio aprašymu, kad suvažiavime buvo keli sandariečiai ir keli socialistai. Tai jų dalykas. Suvažiavime buvo tik vienas tikslas: vieningai višiemis kovot už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę. Visi vienbalsiai nutarė Mass. valstijoje įsteigti draugiją nepriklausai jokiai partijai, kurios aukščiausias principas būtų kovoti už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę, vardu Lietuvos Remti Draugija.

Tai kur čia yra tos partijos, kurias Amerikos Lietuvisio Starutis mato Amerikos Lietuvių išėjo su nerimta kritika ir pradėjo griausti gražų vieningą darbą. Gaila Amerikos Lietuvisio, kad jis pasidavė tokiems kerstininkams ir šiuo svarbiu momentu pasėjo tokią neapykantą. Tą neapykantą pasėjo ir tam tikras kvartetis, bet pats laikraščio leidėjas, rodo, turėtų daugiau suprasti. Gaila, labai gaila, bet jeigu bus reikalas, tai pasikalbėsime kita karta apie praeities griekius.
Draugijos atstovas.

Koncertinė programa dalis taip pat gražiai atlikta. Dainininkai Viktoras ir p. Ona Sintautai dainavo solo ir duetas ir publikos aplodimentais buvo priversti pakartoti. P. Sintautienei gražų gėlių bukielę įteikė jaunutė mergaitė, Kavaliauskų dukrelė. Dainininkai choristai taipgi žavėjo publiką. Lietuviškos mokyklos mergaičių choras, po vadovystę mokytojos p. l. Isabelės Jenkelianaitės darė gražų įspūdį pasipuošusios lietuviškais kostiumais. Savo harmoningu dainavimu jos visus žavėjo, ir kiekvieną jų dainą publika lydėji gausiais aplodimentais.

Puikiai pasirodė Hartfordo Liet. Vyrų choras, kuriam vadovavo p. l. Isabelė Jenkelianaitė. Vyrų choras dainavo "Dragūnai", "Dragūnų daina", ir "Lietuvos kariuomenės daina". Nors šis vyrų choras neskaitlingas, bet tūti gražius balsus ir gerą ateitį. Visi jauni, energingi vyrai todėl neuostabu, kad publika sutiko ir palydėjo juos gausiais aplodimentais. Jų dirigentė p. l. Jenkelianaitė gavo gražų gėlių bukielę.

WATERBURY, Conn. Vienybės atstovas J. ŽEMANTAUSKAS 130 Congress Ave.

Mano Skiltis
J. S. SUDAVAS
Maskvos raudonieji budeliai užgrobė mūsų senąją tėvynę Lietuvą, o tenai gyvenančius mūsų brolius ir seseris terorizuoja, persekioja, kankina, istremia arba nužudo. Ir vien dėlto, kad jie yra lietuviai, kad jie nesidžiaugią taja despotiška bei nuozmia valdžia, tik trokšta būti lietuviams ir nepriklausomai gyventi.

Sių aziaty, kurie save vadina "žmonių išlaisvintojais", žiaurus ir žmogžudisks režimas savaimi išsukia mūsų gilų susidomėjimą savaisiais žmonėmis ir tiesiog reikalauja iš mus, Amerikos lietuvių, pagelbos pavergtiems ir kankinamiems lietuviams jų pačių tėvynėje Lietuvoje. Teisybės ir humaniškumo pagrindu, tas nuozmus režimas gyvai ir nevilkinant mus šaukia prie atsietisimo valandos. Tadgi, šlia aiškiai matau ir savo broliuseserų kancias atjauciant, kiekvienas lietuvis, kuris gyvena laisvoje šalyje, privalome įsipareigoti patys, kas kuo galime, gelbėti savuosius iš raudonojo teroro. O jei mes nuo tos tiesioginės bei šventos pareigos atsiskysime, tai mes ne tik kad tapsime pasyvistais, bet sykiu ir stabdytojais teisybės, humaniško ir piliėtinės laisvės atgavimo.

Pasaulio lietuviai nedasileiskime tos minties, jog materialis lobbis, ar aukšta valdžininė pozicija sudaro gyvenimo nuopelną... Toks manymas tai būtų neatitaisoma klaida, nes sunkūs ir pavojingi darbai gelbėti savo tautos žmones išsilaisvinti iš po despotizmo ir atgauti Lietuvai nepriklausomybę, bus didingiausia bei garbingiausia nuopelnu, kokį žmogus, gyvendamas šiam pasaulyje, tegali užsipelnyti!

J. S. Sudavas.

Viktoras Abeciūnas
Lietuviški skilandžiai, dešros, bekonai ir kitokie geriausios rūšies produktai išvažiojami po visas Connecticut lietuvių kolonijas.
Reikalaukite šių tikrai garbių ir gerų produktų pas savo vietinį buteį.
385 Park Street, New Britain, Conn. Tel.: 1481

JUOZO MARTINAICIO Gėlių Krautuvė
272 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
Gėlės vestuvėms, laidotuvėms ir kitoms progoms.
Tel.: Evergreen 4-8424

WATERBURY, Conn. Vienybės atstovas J. ŽEMANTAUSKAS 130 Congress Ave.

APDRAUDOS IR TURIZMO BIURAS
Greitas ir saugus pinigų siuntimas į visas šalis
Laivakortės greičiausiai laivais į visas šalis
Generalinė apdrauda — namai, automobiliai ir t.t.
Nuosavybių pardavinėjimas ir administravimas
Pilietybės popierę reikalai
Atliekami visų reikalai, kokiais tik kas kreipiasi
Notaras — tvirtina visokius dokumentus
A. S. TREČIOKAS
314 WALNUT STREET, NEWARK, N. J.
Kampus Adams St.
TELEFONAS: MARKET 2-8867

WATERBURY, Conn. Vienybės atstovas J. ŽEMANTAUSKAS 130 Congress Ave.

APDRAUDOS IR TURIZMO BIURAS
Greitas ir saugus pinigų siuntimas į visas šalis
Laivakortės greičiausiai laivais į visas šalis
Generalinė apdrauda — namai, automobiliai ir t.t.
Nuosavybių pardavinėjimas ir administravimas
Pilietybės popierę reikalai
Atliekami visų reikalai, kokiais tik kas kreipiasi
Notaras — tvirtina visokius dokumentus
A. S. TREČIOKAS
314 WALNUT STREET, NEWARK, N. J.
Kampus Adams St.
TELEFONAS: MARKET 2-8867

"Lietuvių Naujienos"
(J. Garsis, leidėjas)
332 NO. 6-TH STREET PHILADELPHIA, PA.

ISKILMINGA LIETUVISKOS SPAUDOS DIENA NAUGATUCKE

CONNECTICUTO LIETUVIAI VIENTINGAI, BIRŽELIO 17 D. RUOSIA DIDŽIULI SUVAŽIAVIMAI-PIKNIKA

Pereitą skemadienį, kovo 30 d., į Naugatuck buvo suvažia-vę Connecticuto valstybės ve-ikėjai pasitarti svarbiais reikā-lais. Suvažiavime dalyvavo kelios dešimtys veikėjų iš vi-sos valstybės, o taip pat iš New Yorko laikraštiniųnkas Vladas Barčiauskas, kuris Juozo Tysliavos prašomas at-stovavo Vienybę. Suvažiavi-mas vyko Linden parko salė-je. Suvažiavimą atidarė vietos veikėjas F. J. Vilkas. Jis pir-miausiai pasveikino rengėjų vardu visus suvažiavimo daly-vius. Toliau reikšdamais džiaugsmą, kad šios valstybės lietuviai rodo tokį didelį vie-ningumą, pareiškė viltį, kad bendrai dirbdami galės šią va-sarą, lietuviai tautai liūdna-vasarą, parodyti didelio veiklu-mo tautiniuose, bei kultūri-niuose darbuose.

Lai kraštininkas Vladas Bar-čiauskas sveikindamas konfe-rencijos dalyvius Vienybės vardu, pareiškė padėką, kad konferencijos dalyviai jau iš kalno nutarė suvažiavime svarstyti Lietuvos spaudos dienos suruošimo reikalus. Gyvenamasis laikas reikalauja visų lietuvių bendros tautos tautiškuose darbuose, o tokia talka, prasidėjusi Connecticuto valstybėje, tampa pavyz-džiu ir kitiems lietuviams.

Toliau suvažiavimas vienu balsu nutarė išrinkti nenuli-tamą veikėją F. B. Vilka su-važiavimui pirmininkauti, o raštininku išrinkta Ona Barš-tienė iš Ansonia, Conn.

Ilgiau pasitarus, nutarta bir-želio 17 d. Naugatuck, Linden Park, suruošti Connecticuto valstybės lietuviškos spaudos dieną — didžiulį pikniką su įvairiausia programa.

Kalbėtojai Jonas Tareila iš Waterbury ir Ona Barštienė, abu iš Ansonijos, o taip pat O-na Čaplinskienė iš Ansonijos pareiškė savo mintis, kaip rei-kia veikti, kad lietuviškos spaudos diena turėtų didesnę pasisekimą. Iš klausius visų kalbėtojų, konferencija nutarė išrinkti Lietuvos spaudos dienos rengti komitetą. Į komi-tetą vienbalsiai išrinkti — F. J. Vilkas pirmininku, Veronika Barštienė raštininke, J. Bubnis kasininku ir Petras Krugelis. Konferencijos nutari-mu, komitetas savo darbo sekmingesniai vykdymui ga-lės į komitetą kvieisti daugiau narių.

Visai lietuvių tautai žinoma, kad birželio 17 yra lietuviams liūdesio diena, nes ta diena bolsėvių armija užsmaugė Lietuvos nepriklausomybę, ta-čiau, suvažiavime pareiškta mintis, kad kaip tik ta diena lietuvių turi parodyti didžiū-sią veiklumą tautiškuose dar-buose. Todėl visi ir pritarė, kad Lietuvos spaudos diena būtų birželio 17.

Kad lietuviškos spaudos die-na jodje dalyvavusiemis liktų visada atmintina, konferencija nutarė išleisti spausdintą die-nos programą. Neabejotinai lietuvių biznierių tokia prog-ramą gausiai parems. Šiam reikalui tvarkyti išrinkta ko-misija, į kurią įeina — Jonas Tareila, Juozas Radzevičius ir Petras Krugelis. Kad progra-ma būtų tikrai graži ir atmin-tina, reikalingas talkininkavi-mas visų kolonijų lietuvių. Konferencija pritarė Petro Krugelio pasiūlymui, kad tuo reikalu komisijos nariai apva-žinėtu visas valstybės koloni-jas ir jose pasirinkti talkininkus surinkti programai med-žjogas. Jau pat konferencio-je lietuviškos spaudos dienos programai medžiagą rinkti vi-sų sveikinami pasižadėjo — Pranas Jančius ir Jonas Šve-ikauskas, abu iš Naugatuck, Conn. Jurgis Barštys — An-

sonia, Conn., Petras Stepona-vičius — Waterbury, Conn. Kitose kolonijose talkininkus parinks programai leisti komi-sija.

Ona Čaplinskienė iš Ansoni-jos savo kalboje pareiškė pa-reidavimą, kad lietuviškos spaudos dienos judėjimas, garsinimas prasidėtų jau da-bar, o tokiam garsinimui daug padėtų leidimas kelių vertin-gy daiktų laimėjimams. Lai-mėjimų bilietai būtų parduvi-nejami vietoje valstybėje, viso-se kolonijose. Jis nūnčiai pri-tarė visi konferencijos daly-viai. Ona Čaplinskienė šioms laimėjimams tuoliau padovano-jo brangius, kelių dešimčių do-lerių vertės gintaro papuos-klus. Tokia auką konferencijos dalyviai sutiko ranku ploju-mu. Konferencija tuoliau nu-tarė išrinkti komisiją, kuri tuoj pradės rūpintis laimėjimams telkti dovanas ir toliau rūpi-nis laimėjimų bilietų platini-mu. Į komisiją vienbalsiai iš-riškta: Ona Čaplinskienė, P. Krugelienė ir J. Marčiulionis.

Pačioje konferencijoje sudėta ir daugiau dovanų laimėji-mams. (Apie tai bus parašyta atskirai).

Konferencija pritarė J. Mar-čiulionio nuomonei, kad kiek-vienoje kolonijoje būtų pa-kviesti žmonės lietuviškos spaudos dienos-pikniko propa-gandai. Apie tai pavesta rū-pintis dienos rengimo komi-tetui. Konferencija kartą pri-tarė Juozo Radzevičiaus pa-siūlymui, kad komisijos kaip galima greičiau parengtų vei-kimo planus ir pradėtų darba. Konferencija baigėsi paklotoje nuotaikoje, visų pilnu ištiki-mu, kad lietuviškos spaudos diena bus sėkminga ir gausi-niausia iš visų buvusių ten parengimų.

Konferencijoje dalyvavo šie asmenys — Tamošius ir Ona Čaplinskai, 134 S. Cliff St., Ansonia, Conn., Felix J. Vilkas, 63 Gorman St., Nauga-tuck, Conn., P. Krugelienė, 980 Highland Ave., Waterbu-ry, Conn., J. Tamulevičiai, Saltonstall Ave., New Haven, Conn., Jonas Macinskis, 141 Blatchey Ave., New Haven, Conn., Peter C. Krugelis, 980 Highland Ave., Conn., Water-bury, Conn., Juozas A. Gu-das, 31 Chapel St., New Ha-ven, Conn., Juozas Radzevi-čius su žmona, 26 Hubel Ave., Ansonia, Conn., Jurgis Barštys su žmona, Ansonia, Conn., O-na Bubnienė, Myrtle Ave., Union City, Conn., J. Marčiulionis, 167 Beaver St., Ans-onia, Conn., Pranas Jančius, 11 Aetna St., Naugatuck, Conn., Jonas Tareila, 826 Bank St., Waterbury, Conn., Augustas Stacionis, 83 Prospect St., Union City, Conn., Jonas Šveikauskas, 30 Carroll St., Naugatuck, Conn., J. Glinkis, 705 High St., Union City, Conn., Elizabeth Paskevičienė, 374 No. Main St., Union City, Conn., Vincas Muleckis, 39 Curtiss St., Union City ir ki-ti.

TILŽES SPAUDIMO

Anksčiau aukštų maldų knyga 50c
Ta pati gražiųjų celiuloido apd-... \$1.45
"Vainikių", jaunoms mergaitėms 35c
Ta pati miškietės skėtelis apdėtas \$1.35
"Kantūkos", arba gimnų knyga \$1.75
"Sėpnakvė" su pavirkliais apd-... \$1.60
Sėpnų knygelė, atspėja sapnus, skaito planetas ir kazyrų nub-... 35c
"Mikaldis pranašavimai" 25c
"Kėtrios, Alenos, graži pasaka" 25c
Istorijs mėno ir naujo test. 25c
"Tikrasis aktyr ir vien"; tre-...
hikas istorijos su pav. apd-... \$3.00
Lengvas būdas išmokt anglišk-...
kalbos be kito pagalbos 35c
"Sveikata ligoniams", aprašo apie 300 visokių vaistinių augalų ir kam jie yra reikalingi 25c
Trajektos stambios pakelės 60c
arba 3 pakelės už \$1.50
Taipgi pas mane galite gauti visokių žolių ir taknų

M. ZUKAITIS
331 DEAN BOULEVARD
SPENCERPORT, N. Y.

MEKSIKOS GATVĖS VAIZDELIS

Pas mus į gatvę žiūrime, kaip į neįsvegiamą blygybę iš vienos vietos pereiti į kita. Tačiau Meksikoje ji yra žmo-nėms teatras, nuolatine ir ne-pasiliaujama panorama. Turi-stai vaikštinėja gatve, kad su-sipažinti su vietos papročiais.

Mano virėja eina gatve gurbi neina ant galvos. Jos draugai sėdi atvirose duryse, kalbindami kitus draugus ki-tose duryse. Maži vaikai kui-čias smėly. Sunys guli ramiai išdriške. Asilai, dideliais dok-lais javų ar gėlių priirštais skersai nugaros, turi apeiti aplink juos.

Čia atbėga bulius, badomas linksmų žiūrėtojų ir kiaulė prabėga žviegdama, su virve priiršta prie kojos. Būrys jau-nų vyrų susuoja po mano langau, visi su gitaromis, visi gražūs, visi sveikina svetim-šalę moterį. Jie atsislieja į sieną ir gieda „o maži, pliki vaikai atstoja ir trypia savo riebiomis kojomis, gi mažos mergaitės ilgais sijonėliais, keista apgobtomis galvomis, sustoja giedoti ir visi šyposi, išskiriant vyrą skaisčiai mė-lyną lava priiršta prie nuga-rės, kuri gramzdžiškai atsi-trenkia į moterį, pardavinė-jančią akmeninius stalus.

Vydas, nesantis karštą, pa-deda jį po žibintu medžiu, kad ir jis galėtų giedoti. Ka-reivis an; bėro žirgo atjoja gatve. Žvangindamas sidabri-niais pentiniais ir nepasidi-žiuoja nusipirkt užkandį, se-mos moters išvirta ant žarij-nės figos medžių. Čia mat, gatvėje gali nusipirkti viską pradėdant spragintais cinamo-iais ir baigiant čivavos suny-čiais, padedant drovitu žalak-meniu ir baigiant gyvomis ož-komis. Galima nusipirkti dra-žūnų vedyboms, ar baltas naktinis kostiumas su išsiru-netu ereliu ir žalia juoste.

Mums niekuomet neustobo-sta žiūrėti šito gatvinio para-dž iš mūsų smagiai keptinamų langų. Štai moteris nešanti savo kūdikį įvyniotą ant savo kukurų, arba šermenys, tik prasistas medinis karstas dviejų vyrų nėsamas ant pečių ir se-kamas mažo bėsu raudotojų

BAISI NELAIMĖ MONTREAL

Kovo mėn. 11 d. įvyko spro-gimas Hollanders & Sons kompanijos, 730 Wellington St., kailių išdirbimo fabrike. Po sprogo išliko gaisras, ku-riame buvo 64 sužeisti ir vie-nas mirė. Tarpe sunkiai sužei-tūs buvo sekančius lietuviai: Mykolas Micevičius, 42 me-tų, A. Kajokas, 34, Nellie Nei-kūtė, 21, Alfonsas Cibas, 36, J. Yukas, 41, A. Kavalūnas, 37, ir J. Vaitkus, 20 metų. Keturių aukštų namas, kuria-me dirbo apie 500 darbinin-ky, dabar liko tik griuvėniai.

P. Yasutis.
Jonas Valaitis

Rytuose, ponii Tubelienė kalbėjo 16-ka kartų. Dalį veiklesniųjų kolonijū apva-žinėjo ir su tų kolonijų lietu-vious susipažino. Viešniū dar privalėtų pasikviesti: Philadel-phia, Waterbury, Conn., Eli-bazeth, N. J., Shenandoah ir Mahanoy City, Pa. kolonijos.

Rytinėse lietuvių kolonijose, ypač Brooklyn, N. Y., Scrant-on, Wilkes Barre, Pittston ir kitose Pennsylvania apylinkė-se, taip pat Boston, Worcester, Lowell, Massachusetts; Hart-ford ir New Britain, Connecti-cut — aukštoji viešnia paliko maloniausio įspūdžio. Ji su-mūsų gyvenimu čia susigyve-no, su mūsų veikimu sąartėjo ir pilnai suprato Amerikos lie-tuvių būklę ir permatė klūtis, kurios prieš mūsų visuomeninį gyvenimą stovi. Išvykdama, paliko tūkstantčius draugu. Brooklyno moters ponias Tu-belienei surengė kuklius, bet labai nuoširdžias išleistuves.

Ponias Jadvygai Tubelienė linkime Amerikos lietuvių vakarinėse kolonijose dar sek-mingiaiu veikti.

TARZANAS IR TARZELE

73. — Išgastingu balsu rėk-dama didžioji beždžionė Boh-gdu vis daugiau spaudė ranko-mis Tarzano kaklą. Netrukus ir Tarzanas ir jo gelbimoji beždžionė pradėjo skęsti. Ro-dėsi, kad bedugnė praris abu-du.

Paspringęs sūrum vandeniu Bohgdu užduso ir paleido Tar-zaną iš savo glėbio. Išsilaisvi-nęs Tarzanas tuoj atgavo jė-gas ir, atsikvėpęs, skubiai galvojo, kaip čia geriau gelbė-tis ir išgelbėti Bohgdu.

SCREAMING IN MAD TERROR, THE APE CLAMORED HIS POWERFUL ARMS AROUND HIS RESCUER'S NECK, BOTH SANK.

ENGULFING WATERS FLOODED BOHGDU'S MOUTH, HE STRUGGLED. TARZAN BROKE FREE.

PULLING BOHGDU TO THE SURFACE, HE STRUCK A KNOCKOUT BLOW TO KEEP THE PANICGY APE FROM DROWNING BOTH.

BUT AS TARZAN TOOK THE HUGE BULK IN TOW, ZALIM KHALUIS HIS BELENTLESS TOE, SHOT HIM FROM ALFBROOC.

SUKILELIS MONTE
BOTHO GRAF V. KEYSERLINGK
VERTĖ L. DAUKSA

(Tėsinys)

Vaidilūčiai buvo drauge šventoves tarnautojai ir pasiuntiniai, d'evų reikalavimų vykdytojai, padeėjai aukojimų metu, tikėji-mo skelbėjai ir to ikėjimo palaikytojai savo tautiečių šeimose bei giminėse. Monte su pa-lydovais pasiekus aikštės vidurį, buvo pareika-lauta nultipt nuo žirgų. Būrys vaidilūčių atly-dėjo vieną krivį, kuris priėjo prie Montės ir tylom's ėmė tyrinėti jį ir jo palydovus.

Montė pasisakė, kas esąs, ir pareiškė norą kalbėti su Krivių Krivaičiu.

— Mes čia, Ramovėje, žinome tai, ką tu man sakai, — atsakė krivis į jaunuolio pasakojimą. — Turi žinoti, kad didelė vaidilūčių dalis yra išmokyta nešioti žinias, ir mes jų darbu galime didžiulotis. Ir iš daugelio kitų vietų yra prašo-ma Krivių Krivaičio pagalbos ir patarimo. Mes gerai žinome, kas atsitiko Lenuose. Arčia-j d'ėli įvykiai. Yra sukviesti vadai visų tų gi-minių, kurios buvo nuskaustos Lenuose. Dau-gelis jų jau atvyko. Ir tu turėjai gauti mūsų kvietimą, tačiau žvalgai pranešė, kad tu jau esi kelyje į mus. Tavo noro matyti Krivių Krivaitį aš negaliu įvykdyti. Atėjus laikui, jis visiems pasirodys. Šiuo metu jis kalbasi su die-vais, ir jie sakė negali prie jo prisiartinti. Na-muose rasi prieglaudą, valgio ir gėrimo sau ir saviesiems. Tegul dievai gūboja tave.

Montei teko tuo pasitenkinti ir nurimti. Jis užėmė su savo palydovais vieną iš trobelių ir įsitaė joje, kiek galima patogiau. Ilgo jo-jimo mirštama nukamuotas, jis ir palydovai kietai imigo.

Ir kita diena Montė patyrė, kad nėra jokios vilties matyti Krivių Krivaitį. Vėl jam reikėjo laukti, tačiau jis neįjutė nerimo, nes turėjo daug progų išsiblaškyti. Be paliovos šen ir ten sukinėjos žmonės, aukštais tekiniais vežimai važinėjo pro šalį, kariai mankštė savo žirus ir aplink paskubomis sustatytas palapines reiš-keši didelis gyvumas. Greit aikštėje pasidarė ankšta, ir daugelis atvykusiųjų gavo sustoti pievelėse aplink šventove, palapinėse ir suma-niai įrengtos šakų būdose. Žmonės šnekėjosi ir gincijosi, dažnai gerokai susikirsdami. Kilda-vo nemažas sąmyšis. Daugelį rėšo bendras skausmas, kurį jiems suteikė Lenai, ir iš visų pusių buvo girdėti skausmingas keršto reikā-lavimas. Valanda po valandos minios susijau-di-nimas augo.

Montė sutiko daug pažįstamų, kalbėjosi su vyrais, kurie labai aukštai vertino jo velionį-čvą ir su skaupsu bei keršto troškimu kalbė-jo apie jo mirtį. Jis nujutė, kad tai yra pra-džia sąjūdiuo, kuris savo apimtimi toli pralenks paskutinį sukilimą prieš ordiną. Jau seniai vi-suotinis nepasitenkinimas buvo parengęs dir-va, o kruvinas Lenų įvykis buvo paskutinis laša. Kadangi apygydai vadai, išrinkti vje-toju nužudytųjų, visi buvo vienągiu pasiryžę sukilti, tai nebuvo abejonės, kad jie savo įtaka patrauks į kerštą ir kovą ir saviškius.

Trečia diena po atvykimo į Ramovę Montė, sėdėdamas prie savo trobelės ir šnekėdamasis su tarnu Ragūnu, pamatė atkeliaujantį būrį vyrų, tarp kurių buvo ir dvi moterys. Jam dingtelėjo mintis apie Nomėdą ir Ualgą, ir vie-nu akimirksniu jo širdis nutirpo. Jau jis buvo bebradedas abejojti, bet staiga tikrai pažino Auktumą. Džiaugsmo šauksmas prasiveržė iš jo krūtinės. Jis pašokė ir auskubėjo į taip kar-štai lauktus branguosius žmones. Nomėda iš-girdo brolio šauksmą, ir jos veidas nušvito. Nespėjus Auktumui priversti prie brolio susi-krimtusią seserį, Montė jau laikė Nomėdą savo gilbyje. Juos rėšo tas pats skausmas, nes jie buvo netekę to, kas jiems buvo už viską bran-gesnis. Draugai širdingai pasisveikino, ir greit

aplink juos susirinko būrys žmonių. Šiltai suti-kusių atvykusiuosius. Prie užuojautos greit prisidėjo keiksmai ir grasinimai ordinui. Auk-tumos veidu nuskrėjo pasitenkinimo šypsen-ka, kai jis pastebėjo minios susijaudinimą.

Vienas vaidilūčių perdavė žinią, kad Krivis apie vidunaktį pranešęs dievų nutarimą. Dar prieš saulei nusileidžiant, minia, padidėjus ke-liais tūkstančiais žmonių iš artimųjų apylinkių, jau būr'avosi pjevoje aplink šventąjį ažuolą. Vyrai gulėjo arba stovėjo būreliais, ir senov-inės karo dainos didino triukšmą. Daugelyje vietų buvo šokama; šokius aplinkiniai lydėjo plojimu, o drauge buvo girdėti spegjančių dū-delių ir duslių ragų muzika. Vienoje vietoj nusikamavusiems šokėjams į žolę pargrivus, muzika ir šokiai atgydavo kitur. Kuo toliau, tuo labiau minia kaito, o sutemus ir sulūpsno-jus eilė lauzų, aikštės aplink šventove atrodė pilnos grasinančių šešėlių. Tuo laiku pakilo ir mėnuo, kurio šviesa maišėsi su lauzų liepsno-mis į keisrą, fantastišką mišinį.

Giliai sujudantis to nuostabaus, bet drauge patrauklaus reginio, Montė sielvartingai žiūrė-jo į knibždančią minią.

Auktuma nutempė draugą toliau.

— Čia visai kas kita, nei krikščionių mišios Magdeburge. Pamėginkim prisiartinti prie šventovės.

Vos spėjus jiems pasiekti savo numatytas vietas, aplink šventovę sulūpsnojo milžiniški ugnies stulpai ir nudažė didįjį ažuolą kruvinai raudona šviesa. Garsus minios klegesys užleido vietą giliai tyliai. Pasirodė ore Krivių Krivaičio statula. Jis pakėlė rankas sveikindamas viršum susirinkusiuju, o tie tylioms atsakė į pasveikini-mą, pridėdami rankas prie kaktų ir giliai nu-silenkdami. Taip stovėjo jie tol, kol vyriausia-sis krivis nusisuko prie aukuro. O vaidilūčiai jau buvo atvedę jautį, supančioje, parbloškė ant akmeninės plokštumos ir paskerdė; ištry-kęs kraują nutekėjo plokštumoje esančiu idū-bimu, iš kurio griovėliu akmenyje pasiliejo ant žemės. Vyriausiasis krivis paėmė kraują pri-plūdytą indą ir nuėjo su juo už kailinių už-dangų. Netrukus jis grįžo atgal, pranešdamas, kad dievai yra maloningi ir nori dalyvauti su-sirinkime. Tada uždanga nukrito, pasirodė Perkūno, Patrimpo ir Pikuolio statulos; susi-rinkusieji puolė ant kelių ir palietė kaktomis žemę.

Auktuma pastebėjo, kad Montė tebestovėjo, ir skubai patraukė jį žemėn.

— Būk išmintingas, Herkau, — šnapštėlojo jis, — čia tu turi būti pagonis.

Vyriausiasis krivis iššlaktė kraują iš indo į susirinkusius ir prisiekė dievams visos tautos ištikimybę, po to jo malonus balsas pakilo ir buvo toli girdimas.

— Dievai yra kupini liūdesio ir pykčio, nes jie gerai žino, kas jus čia atvedė. Šioje švento-je vietoje mūsų prosenių valdovas Prūtenis kō-daise pritvirtino prie ažuolo kamieno dievų paveikslus. Jis pasakrė savo gyvenimą tarnau-ti dievams ir buvo pirmasis Krivių Krivaitis. Mūsų šventieji dievai dėl sveltimsalių įsibro-vimo yra nustumti į paslaptingą užkampį; šlaptai, statydami gyvybes į pavojų, mes tegā-lime jiems tarnauti. Mūsų karių priešakyje nė-buvo didvyrio, panašaus ir pirmąjį valdovą, kal sveltimieji įsibrovė į mūsų žemę, degino mūsų pilis ir sodybas, žudė žmones arba pardavinė-jo vergais, o mūsų turtus pasiemė sau. Tačiau, nors atviroje kovoje mes buvome nugalėti, dv-iasios jie nepajėgė pajungti, ir tik per prievartą dalis mūsų tapo krikščionimis. Kitaiip ir negalė-jo būti, nes krikščionybė ir jos krikdėjiai at-nesė mums tik vargą, skurdą, mirtį ir netvarką.

Edgar Rice Burroughs

Ziurekite —
Tarzano
apsakos
tėsinys
astuntame
puslapyje.

Bet vos Tarzanas pradėjo plaukti su Bohgdu tolyn, iš valties jį pamatė Zalim Kha-lis. Tarzano nuožmiausias priešas. Šis nedorėlis ūmai su-galvojo pasinaudoti organo vėl paimti Tarzaną į savo galę.

VIENYBĖ

Established 1886
LITHUANIAN NATIONAL WEEKLY
Published byLithuanian Press Corporation
193 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
Telephone: EVergreen 7-7840

JUOZAS TYSLIAVA, Editor-in-Chief

Subscription Rates
United States \$2.50
Foreign Countries 3.00PRENUMERATA METAMS
Jungtinėse Valstybėse \$2.50
Kituose kraštuose 3.00

Advertising rates on application

LAISVĖS SKELBEJAI

Kada kryžiuočiai kardu ir ugnimi, su visos tuolaikinės Europos pagalba norėjo pavergti lietuvių atspariausias gimines — prūsus, natangus, sambus, nedraviaus ir kitus, jų kardai sulinko, jėgos išsėkė, vergovė nei prūsai, nei kuri kita lietuvių tautos šaka nepasidavė. Jie per daug mylėjo laisvę, kad geriau pasiryžė žūti laisvais, negu gyventi vergais. Juosėta didelė laisvės meilė amžiais ūgdė garsieji lietuvių dainiai, vaidilos, kurie su visa lietuvių tauta sukūrė šimtus tūkstančių laisvės garbinčių ir ją apverkančių dainų. Lietuvių tautos praeities tyrė-jai sako, kad visur, kur lietuvis turėdavo žūti prieš daug stipresnį priešą, jis sunaikinęs viską, savo ateities kartoms palikdavo tūkstančius jam dainiaus įkvėptų žodžių.

Ilgus metus, kada daugelis ir šiame krašte ne taip jau gerai žinojo savo tautos galybės neturėjo savyje meilės savo tėvynei, bet ji suliepsnojosi lietuviuose tuoju, kada mūsų tarpe pasklido Lietuvos laisvės pranašai, lietuviškos sąmonės žadintojai. Ir vien tik todėl, kad amžiais sukurtos ir mums paliktos lietuviškos dainos visada mums buvo gyvos ir jos gaivindavo mūsų ryšius su tėvyniniais ir su tėvyne.

Šiandien Lietuvos laisvę užsmaugta, lietuvių tautos kūnas paverttas; mes savyje turime daug sąmoningo pasiryžimo vaduoti Lietuvos laisvę iš vergijos. Tačiau mūsų bendrą kovą dėl Lietuvos laisvės, bendrą pasiryžimą turi lydėti bendra tautinė daina, kurios šaknis siekia mūsų praeityje. O tos dainos, nors jos audžiamos naujomis gijomis, visada turi turo bendruosius ir kilmuosius lietuvių tautos dvasios rėmus, kurie kaip praeityje, taip ir dabar kelia mus prie aukštesnio tikslo, prie kovos už savo ir savo brolių laisvę.

Be to kas skambins šiandien mūsų tautos kanklėmis. Nepriklausomoje Lietuvoje gyvenę dainiai-poetai, arba audė už savo kankles ir nutilo jų daina, arba durtuvo prisilgti, kaip vergai rašo vergijai himną, stato Lietuvos naujos vergovės paminklą.

Kiekvienam lietuviui šiandien gali būti džiugu, kad vis tik keli lietuviai dainiai-poetai, rašytojai, gabesni laikraštinkai išspruko iš kraugeringos Maskvos belaisvės ir jie savo skelbiamu žodžiu kels mus į kovą už mūsų tėvų žemės laisvę.

Be to jie...

Jie išblaškė naikinamoje Europoje. Jie vargsta. Jie badauja, bet jie negali baduoti mirti. Kam, kam, bet mūsų kultūrininkams — poetams, rašytojams, laikraštinkams mes amerikiečiai turime pirmiausiai išiešti savo ranką. Jie neturi ir negali nutrukti nuo savo darbo, jie neturi išiešti iš savo rankų plunksnos, kuri, kaip Basanavičiaus, Kudirkos, Maironio, Vaičiaičio ir kitų turi ugnimi rašyti mums dainas, kurti gyvenimo vaizdus, skelbti tiesą ir mus gaivinti.

Jie turi sulaukti mūsų paramos.

Amerikos laikraščiai turi pirmieji susirūpinti jais. Vienybė, seniausias lietuviškas laikraštis jau padarė pradžią. Šis laikraštis švęsdamas savo 55 metų jubiliejų sutelkė virš 100 dolerių lėšų, jas jau pasiryžė paremti lietuvių poetus, rašytojus ir laikraštinkus. Taip turėtų daryti ir kiti lietuviški laikraščiai. Priešams gi svarbiausia iš mūsų atimti ginklą, o šiandienis mūsų ginklas tai kultūros, lietuviškos laisvės skelbimas ir skiepijimas. Todėl mes ypatingai turime rūpintis tais, kurie daugiausiai iš mūsų tokį ginklą moka valdyti.

KARO DEBESYS

Karo debesys Europos padangėje vėl pradėjo tirštėti. Šiuo kartu laukia, kad žaibai ir perkūnija prasidės Jugoslavijoje bet kuria valanda. Mat Hitleris, sistemai grobdamas vieną valstybę po kitos, buvo priverstas Jugoslavijos vyriausybę pasirašyti vokiečių jungo priėmimą. Bet drausmingoji serbų kariuomenė, visos šalies gyventojų remiama, privertė pasitraukti vyriausybę, kuri valdė šalį ir nepilnametį karalių, įpareigojo jaunuoli karaliuką ir nepriklausomybės šalininkus ministerius stoti prie valstybės vairo, ir pasakė Hitleriui, kad jungtinė serbų, kroatų ir slavų karalija, vadinama Jugoslavija (Pietuslavija) nenori hitleriško jungo ant savo spranda.

Hitleris dūsta. Mussolini, matydamas pavojų ir pačiai Italijai, bandė jugoslavus prikalbinti, kad nusileistų. Bet šie aiškiai atsakė, kad esą pasiryžę daryti viską, kuomet tik galima išvengti karo, išskiriant šalies neliečiamybę ir tautos nepriklausomybę; kad sutinka bendradarbiauti su Vokietija ir leisti savo geležinkelius gabenti maistą ir žaliavą, tik ne vokiečių kairuomenė ir karo medžiaga; kad Jugoslavija niekad nepuls Vokietijos, bet visomis jėgomis ginsis, jei bus užpulata; kad Jugoslavija laikysis visų savo sutarčių su kaimynais ir tarsis visais bendrais reikalais.

Diplomatiniuose slouksniuose netikima, kad Hitleris šiais gražiais pažadais pasitenkins.

IS PRAEITIES MOKYKIMĖS ATEIČIAI

(Šio straipsnio autorius yra žymus, Europoje gyvenęs valstybės vyras, aktingai dalyvavęs Lietuvos valstybės atstatymo darbe.)

Po trisdešimt metų vėl imu maždaug sistematingai sekti Amerikos lietuvių spaudą.

Prabėgusieji, rodos taip greitai, metai paliko savo pėdsakus. Ne tik pas žmones. Ir laikraščiai, žmonių proto ir trūso padaras, atspindi savo aplinkumos atmainas.

Kiek atsiminimų, ir malonių ir liūdnų, surištų su praeities pergyvenimais, kiek veidų ir vardų, dingusių jau laiko beribėje, dvelkia iš tų lapų ir grįžta vėl atminiman, paėmus į rankas tuos tolimus ir taip artimus svečius...

Su dideliu džiaugsmu konstatuoju, bevartydamas Amerikos lietuvių spaudą, kad ji vis dėlto, nežūrint svetur išgyventų metų, leka ištikimai savo garbingajai tradicijai: nepamiršta savo gimtojo krašto, jo reikalams skiria tiek svarbios vietos ir jo reikalais taip rimtai sielojasi. Ir įvertinimas, kuris buvo tos spaudos duotas įvykiams, bolševikams įsiveržus į Lietuvą, buvo, apskritai imant, tikslus ir geras. Platesnioji gi Amerikos lietuvių visuomenė, reagudama į tą invaziją, teisingai suprato padėtį, mesdama grupinius interesus į šalį (neturiu čia, žinoma, omenyje mūsų atsidavusių svetimiečiams dievams komunistų) ir dėdamas į bendrą darbą gelbėti patekusiam ir nelaimę gimtiniam savo kraštui. Kuomet namai juk ima degti, jų gyventojai meta į šalį tarpusavio gėdus ar antipatijas ir skumba visi bendrai gelbėti juos nuo ugnies...

Ir vis dėlto... Vis dėlto tas bendras darbas, jaučiu beskaitydamas Amerikos lietuvių laikraščius, nėra be girgždėsio.

Reikėjo geresnių santykių. Tam yra, žinoma, atitinkamų priežasčių. Viena, santykiai tarp atsikūrusios po didžiojo karo nepriklausomos Lietuvos ir Amerikos lietuvių visuomenės būtų galėję susidaryti kitokie, negu buvo. Lietuva, kurdamas po didžiojo karo nepriklausomą savo valstybę gyvenimą, buvo per daug užimta, pradėdama iš nieko, savo darbų ir per maža gal teatreikė dėmesio į įvairius Amerikos lietuvių pageidavimus, kurie būtų galėję būti geriau patenkinti. Nevienas Amerikos lietuvis, grįždamas ar vykdamas šiaip į savo gimtinę, vaizdinosi taip pat, kad ras jau čia kuo ne Amerikos tvarka. Ta tvarka betgi reikėjo dar ilgu, ilgu metų darbu sukurti.

Tai vis yra dalykai, kurie prie gero š abiejų pusių noro, galėtų būti ateityje eventualiai pataisomi.

Tautininkų režimas.

Man neteko sekti Amerikos spaudos per visą tą ilgą periodą, kuomet ėjo valstybinės kūrybos darbas, kuomet keitėsi įvairios vyriausybės ir įvairūs režimai. Tik, beskaitydama Amerikos spaudą, matau dabar, kad paskutinis pas mus vadinamasis tautininkų sukurtas po 1926 m. perversmo režimas bus palikęs Amerikos visuomenėje dau-

giausia blogų atsiminimų. Tas režimas tęsėsi Lietuvoje ilgiausiai ir todėl jis bus užtrūnęs atsiminimų ir apie kitų buvusių savotiškumą, kurie, tikiuosi, Amerikos spaudos nebūs savo laiku praleisti nepastebėti.

Pirmasis periodas baigtas.

Dievaži, mūsų pirmasis nepriklausomybės išgyventasis periodas, bolševikų taip skaudžiai palaužtas ir sustabdytas, yra baigtas. Jis priklauso jau istorijai. Visiems jis yra prieinamas. Niekam neturime jokio pamato jo slėpti, nei jo gerųjų nei jo blogųjų pusių. Priešingai, mokykimės iš praeities — ateičiai. Savo klaidas pažinę, —gi jų tas tik nedaro, kas nieko nedarba — išmoksimė gal ateityje jų nebekartoti...

Kas dabar vien Smetoną ir tautininkus plekia, turėtų kiek stabtelėti ir pagalvoti, kad nė vad. tautininkų režimas negalėjo be priežasties atsirasti.

Mūsų poetas, a. a. Maironis, kalbėdamas apie jaunas dienas, yra pasakęs vienoj vietoj:

Jaunos dienos — neprotingos, Paklydimais gan turtingos... Prispazinkime, kad, pradėdami gyventi mūsų Valstybės jaunas dienas, nesame buvę jau ir tuomet be klaidų.

Nesubrendusi visuomenė.

Kuomet Steigiamasis Seimas pasiryžė suteikti kraštui atgimusiai nepriklausomai gyvenimo, pamatines teises, konstituciją, kuria tas kraštas turėjo toliau valdytis, jie pasėkė, žinoma, pavyzdžiu visų savo kaimynų, pergyvenusių revoliucijas, ir pasirinko naująsias jos tipą: suteikė kraštui ne tik demokratiją, bet ir parlamentarinę režimą. Suprantama, ir parlamentarinis režimas gali būti savo vietoje, bet tam reikia, kad kraštas būtų priaugęs prie jo, t. y. kad žmonės jau politiškai labiau subrendę. Krašte gi, kur ne visi dar galėjo tuomet paskaityti ir rašyti, negalėjo būti ir kalbos apie tokį subrendimą.

Reikėjo geresnės konstitucijos

Man rodos dabar, jog konstitucija, sudaryta pagal J. Amerikos Valstybių konstitucijos pavyzdį — pritaikyta mūsų krašto reikalams, būtų buvusi mums naudingesnė ir būtų gal padėjusi išvengti tų sukretimų, kurių mums teko patirti, ir būtų greičiausiai suteikusi jam ramesnę plėtotės ir pastovumo.

Vietoj to krašte, kaip buvo tik pabaigtos kovos su bolševikais ir prasidėjo taikos metų gyvenimas, prasidėjo tuoj partijų rietenos ir jų varoma demagogija. Žmonės negalėjo susigaudyti, kur teisybė ir kur melas. Vyriausybės keitėsi viena po kitos, režimai mainėsi. Stigo reikiamo kraštui politikos pastovumo.

Partijų politikavimas

Kovų įkarštyje mūsų partiniai politikai pamirdavo tą paprastą sveikos politikos dėsnį, jog demokratijoje tik partijų bendradarbiavimas gali patikrinti normalų demokratiškai įstaigų funkcionavimą ir suteikti Valstybei ir jos gyventojams maksimumą tų są-

KAIP RUSŲ BATAS MINDŽIOJA MUSŲ LIETUVĄ

SVEIČARŲ SOCIALDEMOKRATŲ LAIKRAŠTIS APIE MASKOLIŲ SEIMININKAVIMĄ LIETUVOJE

Vyriausias socialdemokratų partijos Sveicarijoje laikraštis "Volksrecht" įsidėjo tokį straipsnį, kurio vertimą čia pateikiame:

"Šiomis dienomis sovietų Lietuvos vyriausybė buvo priversta išleisti įsakymą kovai su gaisrais paastrinti. Įsakyme pasakyta, kad vieną vienintelę naktį kilo dideli gaisrai trijuose fabrikuose. Dviem atsitimais esą nustatyta, kad ugnis kilusi nuo tyčios darbo iš "liaudies priešų" pusės. Visame krašte šaukiami susirinkimai, kuriuose skelbiama be atodairinė kova prieš sabotažo veiksmus. Darbininkijai primetama disciplinos stoka ir priklašiojama dėl kaminių kokybės smukimo. Kaune buvo sušaukta Lietuvos komunistų partijos konferencija. Centralinio komiteto pirmais sekretorius nusiskundė dėl mažo partijos narių skaičiaus. Villniuje, kuriame priskaitoma beveik 300,000 gyventojų, i komunistų partiją nuo Lietuvos okupacijos priimta tikiai 9 nauji nariai. Centralinio komiteto antusias sekretorius pranešė, kad kai kuriuose dideliuose fabrikuose nesą nei vieno partijos nario.

Kaip šis pavyzdys rodo, sovietų rusai nėra patenkinti nei lietuviams bendrai, nei ypatingai lietuvių darbininkais.

Lietuviai atsako sovietų rusuose matyti savo išlaisvintojus ir jiems klusniai tarnauti. Ypatingai griežtai atsako garbinti "išlaisvinimą" ir reikšti dėkingumą ponui Stalinui lietuvių darbininkija, kuri patyrė savo padėties pablogėjimą rusų viešpatavimo pasekoje. Pono Stalino bernai, kaip atrodų, yra gana apuskrūs vyriokai, bet ir jie nesugeba išburti meilės pagal įsakymą, ypač tose j vakarus nuo senosios rusų sienos esančiose srityse, kur iš kartos į kartą žinoma, kaip rusų batas mėgsta šeiminkauti ir mindžioti.

Apie gilesnes priežastis, kodėl lietuvių tauta sovietų rusų įsigalėjimą skaudžiai patyrė, kurios reikalingos yra kelti krašto gerovę. Diktatoriškai - autoritatyvinis tautininkų režimas, įsikūjęs A. Smetonai vadovaujant, po 1928 m. perversmo, kaip reakcija prieš kairiųjų vyriausybę, įnešusią kraštui nemažą neramumą, suteikė iš pradžių, teisybė, pašalinus varius terorą A. Voldegarų, krašto gyvenimui tarytum diemsnio pastovumo. Kai kuriose srityse, ypač krašto ūkyje, reiklia pripažinti, buvo, tam reikimui kraštą valdant, pasiekta net žymios pažangos. Bet krašto valdymas be parlamento, taigi be viešos kontrolės (paskiau quasi-fašistinis pamatais išrinktas Seimas buvo tik menkas jo surogatas), privedė, neskaitant kitų neigiamųjų, pagaliau prie politinės stagnacijos, kuri pasidars sunkiai bepakeliama ne tik kraštui, bet įkyrėjo ji ir patiems tautininkams, taip jog patys nežinojo, kaip iš jos beibristi be pavojingos valstybei sukrėtimu.

Nors klysta, bet veikia.

Nėra ko slėpti, per tuos 20 su viršum metų buvo nemaža (tesinys, 7-tam puslapy)

junta —įtempimo priežastis— pateikiame šias smulkesnes žinias:

Pirmoji bolševikinės vyriausybės, susidariusios po okupacijos 1940 metų vasarą, priemonė buvo uždaryti visas rastašias organizacijas. Jokio draugija, nei sportinių neišskiriant, nebegalėjo veikti. Viso viešojo gyvenimo monopoli perėmė komunistų partija. Tuo pat metu buvo uždaryti visi laikraščiai. Slaptoji policija (GPU) pradėjo plačius suiminėjimus. Tikslaus suimtųjų skaičiaus nežinoma, nes įstai-gos atsako apie tai suteikti žinių. Net artimesnieji giminės nežino, kur padėti suimtieji. Žinoma tikta, kad daugelis žmonių yra išgabenti i tolimiausius sovietų Rusijos užkampius. Tarp suimtųjų yra ne tik visų krypčių politiniai veikėjai, bet ir tokie žmonės, kurie bet kurio būdu, rusų nuomone, galėtų paveikti viešąją mintį.

Lietuva buvo įjungta į sovietų Sąjungą, kaip sąjunginė respublika, bet valstybė teturi šešėlio egzistenciją. Paminėti tą faktą, kad prieš visų lietuvių komisarų pristatytai rusai kaip jū pava-duotojai. Šie "komisarų pavaduotojai" turi savo rankose faktinę valdžią. O šie turi kuo griežčiausia vykdyti "generalinę liniją", kurią nustato Stalinas. Tarp kita ko, sovietų Lieuvoje vedamas tas pats "genialiojo mokytojo" kultas, kaip ir Rusijoje. Ta pati rusifikacija, kuri varoma kitose nerusiškose respublikose, vedama ir Lietuvoje.

Lietuva savo esme yra žemės ūkio kraštas. Pramonė kaip pragyvenimo šaltinis užima tikiai antrą vietą. Todėl naujieji valdovai ypatingą dėmesį atkreipė į žemės ūkį. Visa žemė buvo nusavinta ir ligšioliniams savininkams leidžiama tikiai ribotai naudotis savo ligšioline nuosavybe. Atskiram žmogui leidžiama naudotis daugiausia 30 hektarų. Tačiau imamas žygis, kad būtų įvesti kolektyviniai ūkiai. Pirmieji "kolchozai" Lietuvoje jau steigiami.

Taip pat visa pramonė atsi-durė valstybės rankose. Lietuvoje įvesti tie patys darbo metodai, kaip sovietų Rusijoje. Visur viešpatuoja akordinių darbų sistema. Kadangi atly-giminių yra maži, tai darbininkai yra priversti įtempti savo jėgas iki kraštutinumo, kad tik pervirsijus nustatytas minimalines normas. Visą laiką sakoma organizuoti vadinamas "socialistines" varžytines, kad tuo būdu pakėlus gamy-bą. Tokių raginimų pasekoje skundžiamasi dėl visuotino gaminių kokybės smukimo ir dažnai pasitaikančių gedimų mašinos. Darbininkai neturi teisės pakeisti savo darbiovi-tę.

Atlyginimai buvo padvigubinti, tačiau maisto produktų pakilo keturis kartus, o tekstilės ir odos dirbinių kainos net dešimteriopai. Vidutiniam darbininkų ūdarbiui esant 300 rublių mėnesiui, vyriškas kštumas, pav., kainoja tarp 1,200 — 2,000 rublių, o batų pora 300-400 rublių.

Tenka pastebėti, kad šį vyriausiojo socialdemokratų partijos organo straipsnį persi-spausdino visa gausioji socialistdemokratų spauda provin-cijoje.

TOKIU BŪDU

PR. LAPIENE

Bedarbiu vaikšto

Vienas mano giminaitis, turėjęs valdišką darbą, man anksčiau rašydavo: "Atleidžia tik tokius, kurie neparodo lojalumo esamai vyriausybei. Aš, kaip žinai, prie visų valdžių būvau košer ir tebesu. Į politiką nesikišu, tik savo darbo žiūriu." O dabar rašo: "Nuo spalio pirmos esu iš darbo atleistas, kaip smetonin-kas. Visi atleisti. Per visą šį laiką trunkaus iš vietos į vietą, stengdamasis susirasti kokį nors pragyvenimo šaltinį. Nesiseka. Neturiu pažįstamų kompartijoj. Kurie turi, tai vėl gauna darbus. S. G. dvare ūkvedžiu tapo. Žinoma, dvoras valdžios, privačių žmonių rankose nieko nebėra. Bendrai Lietuvos gyvenimas greit prilęgs kaimyninėms respublikoms. O koks ten gyvenimas yra, manau žinai, nes ir mes žinojome dar nebūdami prijungti prie galingosios Sovietų Sąjungos.

Badu nemirštame

Iš kaimo man rašo (bent keli laiški tokią mintį kartoją): "Badu nemirštame. Pėnigų turime užtektinai. Nebėra kų su jais ir daryti. Jei kada galeši, atsiusk padavėčių dra-bučių. Jū mums jau pradeda trukti. Mat, dabar visi namie. Tie trys nepratę prie ūkio dar-bų, kai linus vežėme, tai keičėsi.

Tos mintys išbarstytos irgi ilguose laiškuose, kuriuose rodomas pasitenkinimas esama būtimi. Matyt, ir kaimas jau žino, kad reikia būti atsargiems. Bet viena labai iš tokių laišku aišku: kaimo gyventojai visiškai netiki, kad jie būtų amžinai "išlaisvinti". Jie ne kiek neabejoja, kad tai, kas įvyko, įvyko ne dėl lietuvių kaltės. Jie, matyt, tiki ir tam, kad, anot Aičio, prie jų pavergimo neprisdėjo nei Paleckis, nei Gedvila, nei kiti Lietuvos komunisteliai. Visa kaltė skiriama vieniems rusams, o tieji skaitomi tik jų klapėukais, kokių visada buvo prie visų Lietuvos okupacijų.

Komisarai dreba

Bolševikams užėmus Lietuvą, sušvitę ten garsenybės jau gėsta. Iš sostų išsodinti jau keli Mickiai ir Koganai. Prie likusiųjų su žymiais činais patatyta po grynakraujų rusų, atvežtą iš Maskvos. Netenkas pasitikėjimo Ludas Gira, Pakarklis, o i Palekį žiūrime, kaip į beproį. Jiems visiems drebančios kinkos, laukiant tolimesnio Lietuvos gerbuio. O amerikiečių spaudoj dar vis taikoma jiems žodžiai "Tėvy-nės parlovakai." Ką gi jie vargšai parduos, jei bent gal savo kailį, besimellinkaudami okupantams. Už dyką jų ad-resne tiek žodžių mes kartais paleidžiame. Jie juk patys didžiausieji Ruso vergai ir didžiausioji bausmė jiems gali būti pritaikyta.

Soti iki kaklui

O, štai, kaip nekaltu toneliu papasakoja dabartinį Lietuvos "gerbuvių" Lietuvos mokinė. Ji savo gražiamo, ilgame laiške, parašo ir šitaip: "Laiminga Lietuva prisijungus prie Sovietų Sąjungos. Jaunimui dabar tikras rojus. Seniau vaisiai buvo brangūs, dabar ai kiti vaikai esame sotai vaisių iki kaklo. Jū mums priveža iš Sovietų valstybių. Tik ką vel atvežė du vagonu arbužų..."

Tai gi. Iš Sovietų atvežami Lietuvos vaikams vaisiai yra arbužai, arba, kaip mes vadiname, pumpkiniai. Ir kur jie nebūs jū sotai iki kaklui...

KODĖL PAŠALINTAS TĖVYNĖS REDAKTORIUS

SLA. Pildančios Tarybos čekistiskas būdas pašalinti teisėtą SLA organo redaktorių tiesiog nustebo Amerikos lietuvių išeiviją. Mat Jurgelio nis buvo išrinktas į Tėvynės redaktorių didelė balsų persvara — perėitam SLA seime. Tuo jo išrinkimo seimas užgrėmė tas visas kritikas, kurias Jurgelionis SLA Pildančios Tarybos adresu rašė. Prieš rinkimus seime SLA cenzūros iniciatorius, Naujienų redaktorių Grigaitis Apšv. Komisijos vardu patiekė seimui skundą ir naudojo visus savo gabumus ir politinį „steamerį“, kad įrodžius delegatams, jog teisybės pasakymas yra žalingas susivienijimui. Su pačiais Pildančios Tarybos nariais p. Jurgelionis seime teko gerokai susibarti. Jis juos išvadino vaikais, melagiais ir kitais užtarnautais titulis. Taigi tas klausimas, ar SLA nariai nori, kad jų organo redaktorių pasakytą apie SLA teisybę ir pakritikuotą SLA valdybą, seime buvo pilnai išdiskutuota. Delegatai labai aiškiai Jurgelionio poziciją pagyrė, ji vėl išrinkdami redaktorių didelę balsų daugumą. To negana. SLA cenzorius Grigaitis pabaigoj seimo buvo patiekęs rezoluciją, duodančią Apšvietos komisijai teisę redaktorių cenzūruoti. Bet toji rezolucija tapo atmešta. Taigi nedvejojamai ir negindinčiai seimas pasiskė už Jurgelionio poziciją, užgrėmė jo kritikas ir kartu suteikė mandatą ir toliau tas kritikas tęsti, pasakyti SLA organe teisybę apie SLA padėtį ir jo viršinių netinkamumą ir savaliavimą. Jurgelionis, tas jam degtas pareigas ir teisei „naudotoj“ gana kukliai ir švelniai. Sakyčiau, peršvelniai. Jei jis užsipelė pabėrimu ar pabauda, tai tik prieš sekantį SLA seimą, kad jam duoto mandato ir teisės piktėti SLA netikusią valdybą ne-naudojo aštriau. Tą gerai žino ir supranta cenzūros mėgėjas Apšvietos komisijos pirmininkas Grigaitis, kuriam dabar reikėtų duoti naujas titulus: SLA vyriausiasis cenzorius, kurio užduotimis Jurgelionis neteisėtai pašalinamas.

Taigi tas cenzorius sužiniai paneigė teisėto SLA seimo valdą, sulaužė ir pamynė demokratijos principą. Tuomi jis metė paniekos pirštine SLA narių valiai, parodydamas, kad jis nepaiso jų noro, drįsta elgtis savavališkai, diktatoriškai, tas diktatoriškas privilegijas pats uzurpuodamas. Drašos pas marksistus paprastai yra pakankamai karaliai per kišenę spygą rodyti, ar liežuvių parodyti savo konkurentams. Kitaip jie yra naturalūs bailiai. Delto šis jų žygis greičiausia bus desperacijos išdava. Desperacijai yra visa eilė priežasčių. Pirmiausia tai toji net keletas valstybių revizija. Ji paima labai daug lėšų iš ir taip jau jo kamaramų ištuštinto lėšų fondo. Antra, toji revizija gali departamentams nurodyti, kad tas dabar paskelbtas 112 nuosimčių SLA atsakingumas (solvency) yra tik popierinis, parentas išpūsta bet ne tikra nuosavybių vertybe. Tas būtų begalo pavojinga vyriausio cenzoriaus karjerai ir jo komisarukų Pildančios Tarybos saugumui. Išgelbėti save ir savo Pildančios Tarybos narių veidą nuo labai rimtų pasekų, reikalinga didžiausias slaptumas ir ramybė. Reikia, SLA nariai apie tai nieko nežinoti ir nekaltėti. Ta ramybė jiems duoty progą suminkštinti departamentų reikalavimus ir spaudimus, ar gal labai rimtą prieš juos akciją. Jei SLA nariai viską žinos, tai jokios valios blofas išsisukti nebūtų.

Taigi veikiausia toji desperacija, o ne drąsa ji ir pastumėjimas į smurtišką ir diktatorišką avantūrą. Šia progą labai įdomu ir reikšminga pastebėti, kad ši demokratijos principų paminimo smurtą, visi marksistai savo spaudoj su pasigerėjimu užgrėmė. Tas parodo, kaip lietuvių savo organizacijų ir valstybės reikaluose negali pasitikėti marksistais. Demokratija, tai arklukas ant kurio jie visi joja. Bet kai marksistai, ar marksistų naudai, kas demokratijos principą sutrempia, tai, nežiūrint nuolatinio savitarpio peštynių, jie visi susunka: „bravo! bravo!“ Marksistai tai svetimais, klasingais ir labai žalingas gaivalas.

Zygis su redaktorium yra jų paskutinis pasipardymas. Marksistams paėmus Susivienijimo vairą į savo rankas, Susivienijimas gerai stovėjo. Lėšų fonde buvo virš 50 tūkstančių dolerių perteklius. Marksistams pagaspadoravus netik tas perteklius išleikvotas, bet lėšų fonde dabar yra virš 15 tūkstančių dolerių trūkumo. Tas trūkumas nuolatos auga.

Susivienijimui susidarė rimtas pavojus. Tą pavojų patvirtina ir tos valstybių ilgai tęšiamos revizijos. Pildanti Taryba delto griebsi smurto neteisėtai pašalinti teisėtą redaktorių su tikslu palaikyti savo blogo gaspadoravimo blogus rezultatus slaptų. Jurgelionis yra tas žmogus, kuris teisybę organe nariam pasakydavo. Tuomi jie mano savo negarbingą gaspadoravimą pratęsti.

Domas Klinga.

ŠVEDAI APIE PABALTIO PAVERGIMĄ

Svedų didžiajame laikraštyje „Svenska Dagbladet“ idėjas straipsnis apie Pabaltijo pavergimą. Straipsnis užvardintas „Šiaurės ir Pabaltijis“.

Jo pradžioje nurodoma dabartinė ypatingai sunki Švedijos padėtis, nes tas kraštas, drauge su Suomija, yra apsuptas iš visų pusių kariaujančių valstybių ir tik vos patoje šiaurėje turi siaurą, lyg adatos ausį, išeitį — Pėsamo uostą, pro kurį šiaip taip gali susisiekti su platesniu pasauliu.

Toliau tame straipsnyje sakoma, kad nors Švedija pastaruojau laiku yra labai susirūpinusi dėl kitų šiaurės kaimynų likimo ir dėl savo ateities, vis tik švedams nepraėjo nepastebėtas nepaprastai žiaurus Pabaltijo valstybių žlugimas. Tos valstybės nebuvo susijungtos į šiaurės kultūrinį ratą, bet jos buvusios didelėje tos kultūros įtakoje ir jos nieko daugiau netroškusios, kaip suartėti su Skandinavijos valstybėmis. To pasiėkti nebuvo galima, bet švedų santykiai su Pabaltiju, laikui bėgant, darėsi, vis gyvesni. Tų kraštų visuomenė buvo labai dėkinga Švedijai už jos globą anais švedų valstybinės ekspansijos laikais. Suomiai jautėsi ypatingai artimi giminėgiams jėms estams, su kuriais turėjo net bendrą, Runebergo parašytą, tautos himną.

Tai, ką tos valstybės sukūrė per 20 intensingo darbo metų, dabar po rusų komunistų režimu yra sunaikinta per 6 mėnesius. Pabaltijo kraštų žlugimas prasidėjo nuo nusileidimų Maskvai 1939 metų rudenį, išnuomojant jai uostas bei aerodromus ir pasitinkint rusų iškilmingais pasivadėjimais respetuoti tų valstybių suverenumą ir valstybinę santvarką. Švedų tarpe irgi buvo asmenų, kurie Pabaltijo valstybių laikyseną paskaitė išmintingai ir kurie buvo net piršė tokią pat taktiką ir suomiams, kai jų užsienių reikalų ministeris buvo pakviestas Maskvon derėtis tokia pat prasme. Švedų defetistų nusistebėjimui Suomija atsakė laisva valia priimti svetimą jungą ir nelygį kovoje išgelbėjo bent laisvę ir gyvybę. Maskva gi pereitą vasarą Prarijo Pabaltijį eile planingų provokacijų, išdavimų, ultimatumais ir smurtu. Stalino vizija, kuria baigiasis Petro Didžiojo filmos II dalis, virto realybe daug greičiau, negu publika galėjo įsivaizduoti, žiūrėdama prieš porą metų tą filmą švedų kinematografuose.

Svetimųjų užkariavimas humanistiškame 17-tame amžiuje labai skiriasi nuo okupacijos dabartiniiais „pažangos“ laisrais. Istorko Herald Hjarne sutarimu, rusų carai vis tik šiek tiek respetavę tarptautines tradicijas ir veikiančias tarptautines teisės normas. Kalbamasai istorikas perspėdavo, kad daug didesnis pavojus grėsia pasauliui iš rusų revoliucinės ekspansijos, kurioje bus sumaišyta Tolstojaus neapykanta vakarų Europos civilizacijai su Dostojevskio mistiniu pansalvizmu. Kadai se Petras Didysis, paėmęs Pabaltijo valstybių suverenumą, nepalietė jų vidujinės santvarkos, kai šiandien Stalinas raudina ją su šaknimis. Oficialių pranešimų apie tai iš okupuotų kraštų neturime, bet švedų pasiekia įvairiais keliais tikros žinios ir šiandien jokiu abejojimū dėl komunistinio įsigalėjimo bausių pasėkų nesą. Visokis turtas ten nusavinamas, krautuvės ir manta atimami, apšvietę žmonės ir šiaip jau miestelėnai sistematingai paverčiami proletarais, nors proletarų padėtis nuo to jokiū būdu nepagerėja. Dar rudens metu visi civiliai ir karininkai atsakomngose vietose buvo sumiti ir deportuoti su savo šeimomis į tolimus rytus, ar žuvo kalėjimuose. Ten dabar siaučia teroras su masiniais suėmimais ir žudymais, pritaikant GPU išgalvotą „Šaltojo pogromo“ būdą. Komunistų administracijos aparatas jau esąs patobulintas ir veikia pagal iš anksto sudarytus sąrašus.

Išnaikinant inteligentią, Pabaltijo kraštuose, manoma lengviau apsidirbti su amorfine, išbadėjusia mase nusivylusių darbininkų ir ūkininkų, terorizuotų iš šnipų ir išdavių puses. Rusų kareivių ir civilių „tovariščių“ abiejės lyties tvanais smelkiasi į nelaimingąjį Pabaltijį. Pasėkoje pasidarė per didelės gyventojų susigrūdimas, išsiauks reikalą įsileistį j butus bausius sovietų tipus, kurie ardo ramybę ir šeimą.

Tokia yra teisybė apie švedų kaimynus anapus Baltijos jūros. Suomija apie tai žinanti ir daranti atitinkamas išvadas. Straipsnis baigiamas taip: „Ir Švedijai nesunku pasirinktį tarp laisvo žmogaus kovos už tai, ką jis kuo aukščiausia įvertina gyvenime, ir tarp beginknio vergo bėgėjo verksmo žemiškame pragare.“

PREZIDENTAS ANTANAS SMETONA NEATSISTATYDINO

Draugo kovo mėn. 13 d. numeryje tilpo P. Grigaičio pareiškimas Draugo bendradarbiui, kuriame tvirtinama, būk Prezidentas A. Smetona pavedęs prezidentavimo galią p. Merkiui ir išvažiuavę į užsienį, kaip privatus asmuo. Dėl tos priežasties, esą, jam netinka nešioti prezidento titulus.

Toks pareiškimas yra klaidantis. Lietuvos Konstitucijos iš 1938 m. gegužės mėn. 12 d. 71 straipsnyje, tarp kita, pasakyta: „Respublikos Prezidentui sergant arba esant užsienyje, jį pavaduoja Ministras Pirmininkas.“ Šiuo Konstitucijos straipsniu remiantis, Respublikos Prezidentas, raštu iš 1940 m. birželio mėn. 15 d. N 751, adresuotui Ministrui Pirmininkui A. Merkiui pareiškė: „Man sunegaļavus, remdamasis Lietuvos Konstitucijos 71 str. prašau Tamstą pavaduoti mane Respublikos Prezidento pareigose.“ Šis aktas buvo pasirašytas ir Respublikos Prezidento ir Ministro Pirmininko (žiu. Vyr. Zinių N 709 iš 1940 m. birželio mėn. 16 d.).

Iš aukščiau pasakyto seka, kad Lietuvos Respublikos Prezidentas nėra atsistatydinęs, bet skaitosi esąs atostogose. Ministras Pirmininkas, kaip Respublikos Prezidentas pavaduojamas, neturėjo pilnos Prezidento galios. Jis tokią galią

turėjęs tik tuo atveju, jei Respublikos Prezidentas būtų atsistatydinęs arba miręs. Konstitucijos 72 straipsnyje aiškiai pasakyta: „Respublikos Prezidentui mirus arba atsistačius, ligi bus išrinktas Respublikos Prezidentas ir ligi jis perims Valstybės vadovavimą, Valstybei vadovauja Ministras Pirmininkas.“

Vadovaudamas Valstybe, Ministras Pirmininkas turi visos Respublikos Prezidento galią.

Kaip matyti šiame atsitikime P. Merky neturėjo „visos Respublikos Prezidento galios“, nes nesama akto, kuris tokią galią jam būtų suteikęs. Tiesa, po Prezidento išvykimo p. Merky iš Kauno radiofono paskelbė, kad Prezidentas Smetona išvykęs į užsienį sekant Konstitucijos 72 str. t. y. esą Prezidentas atsistatydinęs. Bet, kaip žinoma, tai neatitinka tikrolybei. Tokį klaidingą per radio skelbimą p. Merky padarė esamo Kaune Dekanozovo spaudžiaamas Merkiu operuota Konstitucijos 72 str. tuo tikslu, kad, matyt, nei Merky nei Dekanozovas neskaitė, kad pasiremimas Konstitucijos 71 str. teiktų pavaduotojui tą galią, kurios Maskva norėtų. Todėl p. A. Smetona tebėra Respublikos Prezidentas ir teisėtai tą titulą nešioja.

Lietuvos Pasiuntinybė.

PAŽADĖJO PERDAUG, ATĖMĖ VISKĄ

Generalinio konsulo J. Budrio kalba pasakytą Vienybės koncerte vasario 23 d.

Po pirmo Lietuvos pakto su Sovietais aš gavau iš Eltos kabeļi Amerikos lietuvių spaudai. Tame kabely buvo pranešama apie tą pirmąjį mūsų pakta ir gale pridetas toks prierašas — „Lietuvos komunizmo nebus!“ Taip keistai suskambėjo ši frazė man, kad aš, perduodamas žinią spaudai, paskutinius žodžius išbraukiau. Gi Kaunui pranešiau savo įspūdius dėl tų išbrauktų žodžių, pareikšdamas kad jau pats faktas, jog ši frazė suskambėjo, vertia susirūpinti ir, mano įsitikinimu, kaip tai bebūtų skaudu, tas bolševizmas ateis! Ateis todėl, kad jam yra tam dirva, ar kad jo panorės Lietuvos žmonės; bet ateis dėlto, kad tai reikalinga Maskvos politikai, kuri lauks tik patogaus momento, kad užgrobtį Baltijos valstybes iš paktų su visomis trimis Baltijos respublikomis turinių, buvo aišku, kad ne tos valstybės, bet pati tų paktų iniciatorė ilgainiui negalės jų tęsti. Vienas iš keturių tada mano privestų motyvu buvo — finansinis. Maskva perdaug pridėjo: už kareivines ir žemę mokės, pirkė savo iguloms maistą, mokės ir už viską kitą. Saugokis to, kuris siūlo didelius nuosimčius — tavo kapitalas pavojuje, ar išranksto nesiruosiama jį grąžinti, netešės. Gi mokėti teko Maskvoje spaudintais popieriniais, bet trijų šalių valdai. Tų trijų valstybių žmonės per trumpą laisvo gyvenimo laikotarpį netik nepalyginamai geriau už Sovietų Rusijos žmones gyveno, bet ir iš savo nedidelių kraštų ekspordavo aukštos kokybės maistą ir prekes už milžiniškas sumas; todėl ir jų valiuta buvo paremta auksu, o ne vien Markso „Kapitalu“ ar sidabru kieno tai plaukuose.

Čia, Amerikoje, išeinančioj lietuvių kalba rusiškoje spaudoje pastebėjau keletą išsireiškimų ir lietuvių kilmės rusų pastangas sukurti čia kokią tai ketu-

perijalistinė Rusijos politika — prie tikslo eidami grubuoniška jėga ir klusta. Naudodami progą, Sovietai užgrobė tiek mūsų, tiek kitas žemes. Tačiau tai velūti — tas triumfas tik laikinas; Lietuvos žmonės per savo savistovaus gyvenimo laikotarpį įvertino tą laisvę ir jų nesuvilioji rusų balaika ir betvarke, kuri dabar suardė visą krašto gyvenimą. Teroras ir milžiniška armija gali tuo tarpu laikyti Lietuvos žmones baimėje, bet neužimponus jiems.

Laikiniai atsಿದūrę nelaimėje Lietuvos žmonės turi daug ką užmiršti ir kentėti, o drauge ir dėti viltis į savo tautos didelę dalį Jungtinėse Amerikos Valstybėse, Kanadoje, Pietų Amerikoje ar kur kitur. Į mus visus jie kreipiasi: neduokite užmiršti mus! Kiekviena proga garsiai kalbėkite apie padarytą ir daromą mums skriaudą; gi tuos mūsų sūnus, kuriems pasisekė pabėgti nuo teroro, laikinai priglauskite ir pagelbėkite. Jie dar bus reikalingi mums. Organizuookitės, rinkite medžiagą, ruoškitės prie to momento, kada vėl bus svarstomas tautų likimas. Būkite mūsų gyvenėjai ir užtėrijai, kaip savo laikų, kad buvote. Į jūsų broliškas rankas atiduodame mums išplėštą trišpalvę vėliavą — laikykite ją pagarboje. Netgi tautos himną giedoti dabartinėje Lietuvoje, toje pseudo-laisvių šalyje, uždrausta. Tad jūs, broliai, sesės, kurie gyvenate tikros demokratijos ir laisvių šalyje, kur žmonės laisvai gali kalbėti ką mano; toje šalyje, kuri teikia laisvę ne tik savo žmonėms, bet užjaucia ir užtaria ir kitur nukriaustuosius, — tautos reikalais susirinkdami, šalia Jungtinių Valstybių himno, susikaupe diegdokite ir „Lietuva, Tėvyne Mūsų!“ Lietuviai, būdėkite!

Jonas Budrys

NUOMONĖS

Tikėkite ar ne, tačiau Dr. Ruckes sako, jog „žmogaus panašumo bezdžionės yra pavzdžiu nekaltybės, be vyljų ir be klasty, o tai dėlto, kad jos neturi gana smegenų idant būti blogomis.

Tad, pasirodo, jog smegenų aptumas žmogų daro blogu. Nes žmogui kultūrėjant, savaimi plečias ir jo blogumai. Matomai ir anksytibiej žmonės jau turėjo gana smegenų, kad būtų žiauriaus bei niekiškiškas. Čia reikia suprasti tą, kad žmonių blogi pasielgimai ir nuozumas, tai baimės ir godumo pasekmė. Nes nėra pagrindo manyti, kad primityviai žmonės nebuvo bailūs ir godūs. Jie buvo dar bailėni ir godelsi nęgu kad mūsų artimiausi š prabočiai, jau nekaltant apie šių laikų trukšmadarius ir grobiukus.

Suprantama, žmonės pradėjo būti kultūringais ir gerai tuomet, kuomet jų smegenys pradėjo suteikt galimybę at-rast principus socialio padurumo, prakilnumo ir pagelbos vieni kitiems. Tad blogumai iš vienos pusės, o sąmoningumas socialij pareigų iš kitos pusės, pirmuosius žmones atskyrė nuo kitų gyvūnų. Tačiau, kalba tai yra žymiausiai atskyrimu žmogaus nuo gyvūnų. Ir rodosi, kad šita gamtos dovana žmogui yra nau-dingiausia. Bet, antra vertus, kalba žmogų kankina už kiekvieną progresyvi pirmyn žengimą. Nes kalba atskirdama žmogų nuo gyvūlių, suteikė jam (žmogui) kitokioks rūšies vergiją — sąžinės vergija. Nes sąžinė tai yra atminties rinkinys, paveldėjimas mūsų motinos kivių, baimės, godumo ir daugelio kitų blogijū.

J. S. Sudavas

Mano dienos

NELĖ LAPE

Mūsų klaseje yra keletas vaikų, kurie dažnai pasakydavo „I hate English“. Ir man nelabai nuostabu, nes gramatika iš tikro yra gana nuobodūs dalykas. Tiesa, man ji lengva, bet visgi negaliu sakyti, kad tai būtų mėgiamiausias mano pamoka. Gal dėl to, kad yra paskutiniajame perijode prieš pietus. Perijodas yra 40 minučių. Tuo laiku mes visi esame išalkę ir sunku galvoti apie tokius nuobodžius dalykus, kaip veiksmazodžiai, būdvardžiai ir t. t. Man geriausia patinka, kai mokytoja užduoda ką nors originalinau parašyti: apysakėlę, eilėraščių, arba šiaip kokia tema.

Penktadieniais mes turime skaitymo pamoką, kuri man irgi patinka, bet dauguma mokinių nėra „skaitytojai“ ir jie tik nuobodžiauja ir šposus per tą pamoką krečia.

Bet nuo peritos savaitės viskas pasikeitė. Nei vienas vaikas nebesako „I hate English“. Dabar jie nekantriai tos pamokos laukia. Ir tik dėl to, kad dabar mes visi kitokį tą „English“ turime. Mes rašome ir patys vaidiname veikalus. Mokytoja yra paskirusi šešias grupes „aktorių“. Kiekviena grupė turi parašyti originalų veikalėlį ir suvaidinti klasėje. Mokiniai, kurie niekada neparodydavo mažiausio entuziazmo angliu pamokai, dabar energingai dirba, ruošdami tokius veikalėlius. Pati mokytoja tuo stebisi.

Visi veikalėliai būna id-

miomis temomis ir gražiai suvaidinami.

Mūsų grupė suvaidino vieno akto komediją Spring Fever, kurią aš parašiau. Viskas dedasi apie vieną šeimą. Jauniausioji duklė, Amy, triukšmingai praneša, kad Trucky Rogers pakvietė ją į mokyklos šokių. Jos entuziazmas labai prastai sutiktas tėvas pikrat pasako, kad ji esanti per jauna galvoti apie berniukus. Teta bara ją už „gatviškos“ kalbos vartojimą. Tik vienai motinai maža ką tenka pasakyti. Kita duklė atbėga pas mamą verkdamą po pirmo barnio su savo vyru. Pagaliau ir Amy susibara su Trucky, kai tas paškina kitą mergaitę. Bet, pagaliau, viskas pasibaigia gerai, kai tėvas prisimena savo jaunas dienas ir gauna „spring fever“.

Viena grupė sulosė labai dramatišką veikalą, o kita — neapsakomaj juokingą vaizdelį. The Mad Doctor. Šiame veikalė vieno Babylon'o daktaro sūnus (kurio gramatikos darbai niekada nebuvo labai geri) pademonstravo operaciją savo mirštančiam ligoniui, vartodamas piūklą, kuželį ir įvairius panašius kitus įrankius.

Dabar visos „teatralinės“ grupės sparčiai veį dirbame. Turime parašyti istorinius veikalėlius. Mums visiems tai labai patinka ir dažnai pamirštame alkį tapę aktoriais.

SCRANTON, PA.
Vienybės atstovas
W. A. MESKONAS
132 W. Market St.

RAMUS, BET LABAI DARBŠTUS VISUOMENININKAS

Didžiausias atlyginimas - tautos labas

Labai dažnai gyvenimas yra linkęs viską matuoti tik ilgu mastu, nepastebėdamas nors ir aiškiai matomų, ramų ir sunkiai dirbančių, pilnų begalinės tautos meilės darbininkų. Gyvenimas išgrista ir pastebi tik garsiai šūkaujančius, bet mažai veikiančius "didvyrius"; tik kitų nuveiktus darbus pasinaudojančius. Ypač šiurės Amerikos lietuvių gyvenime tokių pavyzdžių netrūksta.

Vieni tokių ramų ir veiklių žmonių yra Izidorius Stanevičius, gimęs 1884 m., spalio 6 d. Jurgiškių kaime, Rumšiškių valsčiuje, Kauno apskr.

Pradini mokslą Stanevičius ėjo Rumšiškių valsčiaus mokykloje, kurią ir baigė.

Izidorius dar labai jaunam teko palikti savo kaimą ir, 1898 m., persikelti gyventi į Vilnių, kur mokėsi suvėjo amato. Gyvendamas Vilniuje, tų laikų tautinio judėjimo centre, greitai susipažino su lietuvių ušimiančiais inteligentais, todėl ir Izidorius dar jaunam esant teko dalyvauti lietuviškame judėjime. Čia prisidėjo prie socialdemokratų partijos, kuri tame laike Vilniuje tarp lietuvių buvo įsiskojusi, ypač tarp amatnikų. Izidorius būdamas jaunutis, drąsus ir gudrus, viešame gyvenime dar nebuvo kuo nors į save patraukęs Vilniaus policijos dėmesio, todėl to laiko veikėjai intelektualai dažnai jam pavedavo atlikti gana pavojingus darbus;... parnešti literatūrą, - ar ką koka padaryti. Vienok metam einant, ir vis plačiau plestant lietuvių judėjimui visoje Lietuvoje, ne vien vilniečių tarpe, o Izidorius amžiuje bręstant, vis daugiau ir plačiau išsiviešėjo viešame gyvenime, tapo policijos pastebėtas, ir 1903 metais pas jį padaryta krata. Rasta iš lietuvių literatūros tik AUSKOS 3-čių numeris. Tik dėlto tapo įkaltas ir kalėjimas, ir per 15 dienų policijos tardomasis ir kankinamas. Išsitenint pavykus, buvo paleistas.

1904 metais lapkričio mėnesyje, Kazimiero Drumstos dirbtuvė (siuvėjų rūbų dirbtuvė) Tiltu gatvėje, susreikavo darbininkai. Pasekmės to, - eilė darbininkų pateko į kalėjimą. Tą basmė teko ir Izidorius Stanevičius. Iškalėjimo 10 dienų, tik deka pažiam K. Drumstai, Stanevičius iškalėjimo paleistas.

1905 m. įvykus didžiajam Vilniaus Seimui, Izidorius jau buvo gana plačiai apspazinęs su tų laikų lietuvių judėjimu, todėl tapo nuo socialdemokratų grupės į Seimą paskirtas delegatu, kuriame ir dalyvavo. Nuo to laiko policija Izidorius dar stropiau pradėjo sekti. Jau kokiam nors nuotykiui įvykus, kuris buvo šiek tiek surištas su lietuvių judėjimu, būdavo sukaikiamas į policiją tardymui. Tas sudarė jam pavojų kiek ilgiau Lietuvoje gyventi. Jis 1907 metais vasario mėnesyje išvažiavo į Ameriką.

Amerikoje jau rado lietuvių judėjimą. Buvo spauda, organizavosi įvairios organizacijos ir pradėjo užsimegsti politinės partijos. Prie lietuvių judėjimo tuojuo ir Izidorius prisidėjo. 1907 metais spalio 3 d. pristėjo prie Susivienijimo Lietuvių Amerikoje 83-čios

Izidorius Stanevičius

kuopos, kurioje išrinktas išdirininku. Tose pareigose istarnavo 18 metų. Buvo išrinktas SLA. minėtos kuopos delegatu į SLA seimus 1928 m., Brooklyn, N. Y. 1930 m. Chicago, Ill. Tuose pat 1907 metuose spalio mėnesyje įstėjo į Simano Daukanto dramatišką draugiją, ir joje veikė teatru vaidinime ir kitokias peregias atlikdamas, 1907 metais įstėjo į Lietuvių Socialistų 19-tą kuopa, o 1908 m. sausio 6 d. įstėjo į Tėvynės Myletojų Draugiją, kurioje istarnavo išdirininko pareigose keturis metus. 1908 m. kovo mėnesyje prisidėjo prie Apšvietos Draugijos. 1909 m. organizavosi Progreso Ratelj, kur Izidorius yra vienas iš pirmutinių organizatorių. Tais pat metais susiorganizuoja Lietuvių Laisvamanių 1-ma kuopa Brooklyn, N. Y., kurioje Izidorius ėjo išdirininko pareigas. Iš čia prasidėjo ir žurnalas Laisvoji Mintis, kame Izidorius buvo tos draugijos žurnalą leisti pirmutiniu akcininku ir rėmėju. 1909 metais įsirašė į Lietuvių Piliiečių Klubą. 1915 m. gruodžio 2 d. pastojo Amerikos piliiečių. 1916 m. tapo išrinktas Lietuvių Piliiečių Klubo pirmininku, kuriuo istuvo iki 1918 metų. 1911 m. susiorganizavo vyrų grupę leisti mėnesinį juokų ir satyras mėnesinį žurnalą TARKA. Izidorius yra vienas iš sumanytojų ir organizatorių. Minėto juokų žurnalo pareigas jis ėjo kaip generalinis agentas ir ekspeditorius. 1910 m. įstėjo į Lietuvių Neprigulmingą Klubą; 1928 metais į Lietuvių Gimnastikos Klubą; 1914 m. susiorganizavo Brooklyne Amerikos Lietuvių Tautinė Sandara, 1-ma kuopa, - Izidorius pirmame organizatyvame susirinkime išrenkamas išdirininku, kurio pareigas toje pačioje kuopoje ir dabar dar eina. 1928 m. susiorganizavus Amerkos Lietuvių Tautininkų Klubui, Brooklyne, Izd. Stanevičius ir pirmame susirinkime (viešame) prisirašė, kuriame ir dabar priklauso. Jis narys amerikonių McCain Democrat Club. Lietuvos Atstatymo Bendrovės turi pirkes 5 akcijas, Lietuvių Mechanikų Sąjūdo 1-mą akciją, kur buvo išrinktas ir tarnavo kaip direktorius taryboje. Filmų Bendrovės turi 1-mą akciją. Vienybės Spaudos Bendrovės (senosios) turi pirkes 5 akcijas. Šiai bendrovei perėjus par bankrutą, Izidorius į naujai perorganizuotą Vienybės Lithuanian Press Corporation vėl pirko akciją už \$100.00.

Prie šio viso reikia pasakyti, kad yra dar daug aukoję įvairiems tautiškiems reikams. Nemint tų smulkių aukų, kur reikia išmesti po deletį, ar du, dalyvaujant įvairiose susirinkimuose, pralkaibose, ar šaip veikime vei-

KAIP SOVIETŲ SAJUNGA APGAVO LIETUVOS VALSTYBĖS VYRUS

(Tęsinys)

Spalio 11 d. 17 val. įvyko Kremliuje Lietuvos delegacijos garbei bankietas, kurio metu buvo daug kalbų, iš kurių pažymėtinos Stalino ir Molotovo, kurie aiškiai ir griežtai patikino, kad jie istikimai ir įventai laikysis sutarties, kad jie nemano kištis į mūsų vidaus reikalus ir nori ir toliau išlaikyti tradicinį draugingumą tarp Lietuvos ir SSSR....

Kadangi paskutinis posėdis Maskvoje užtruko ligi vėlybos nakties, todėl Kaune apie sutarties pasirašymą patyrėme telefonu tiktai spalio 11 d. parvėliui. Į mane, kuris priėmė mūsų Pasivienybės telefoną, atėjo žinia padarė glusinantio išpažindžio. Nauja buvo toji aplinkybė, kad jiena sutartį viskas suplakta. Galutinai suburo visos viltys, kad gausime bent žmoniškesnes sienas. Tokį pat slegiantį išpažindį sutarties padarė ir visiems tiems, kuriuos apie jį painformavau. Todėl, kai ankst rytą kai kurie organizacijų vadai kreipėsi teiraudamiesi, ar jau galima pradėti numatytą džiaugsmo manifestaciją, asmeniškai buvau aiškiai linkęs visas manifestacijas atšaukti. Su tuo sutiko daugis. Deja, mokyklos jau buvo ėmę žygiuoti ir todėl atšaukti eisenų nebebuvo galima. Eiseną sekiau iš Respublikos Prezidentūros langų, kur buvo nuvykęs pareferuoti Prezidentui apie pasirašytą sutartį. Nuotaika buvo baisiausia. Atrodė, kad dalyvauju laidotuvių eisenoje. Mišia džiaugėsi, bet jį nežinojo visų užkulisų ir nepajėgė vertinti viso padėties tragizmo. Šiurpas ėmė pagalvojus, kad netrukus nepriklausomos Lietuvos žemėje įskurs raudonos įgulos ir kiekvienu metu bus pasirošiusios išprovokuoti incidentų, kurių pasekote gali būti palaidoti taip sunkiai iškovotą Lietuvos Nepriklausomybę.

Delegacijai sugrįžus ir paspasakojus apie Sovietų atstovų griežiausias patikimus, kad

kiant, yra aukavęs stambesnis aukomis sekanciai: Lietuvos Šaulių sąjungai \$40.00, Lietuvos Autonomijos Fondui \$20.00, Lietuvos Nepriklausomybės Fondui \$25.00, Lietuvos Vytauto Universitetui \$20.00, Lietuvos Laisvės paskolos Bonas \$50.00. Tai tik tiek tegalima prisiminti. Be to, reikia priminti, kad Izidorius Stanevičiaus niekad nėra gavęs už darbus organizacijose bei kituose tautiniuose darbuojio atlyginimo ar užmokesties, ir jis niekad to nėra prašęs, ar reikalavęs. Jam atlyginimas - tautos labas.

Sulyg užsiėmimo yra suvėjas. Tuo amatu ir dabar verčiasi. Brooklyne istuvo 12 metų suvėjų kontraktorium. 1913 metais rugsėjo 27 d. apsidėvė Vicentiną Lovinikaitiūtę. Augina vieną sūnų Vytautą.

Tai taip bėgo išcivio Lietuvos veikėjo gyvenimo dienos Amerikoje. Priklausant prie tiek organizacijų ir jose veikiant, mažai buvo laiko poilsiui, arba šiaip kur nors tarp gražuolių linksmoj draugioj laikas praleisti. Tad ar ne garbė tokį žmogaus pasišventimą tautos gerbiuviui pastebėti, įvertinti, ir ne tik sau, bet ir kitiems priminti?

J. Svyrunas.

jie tesieka savo ir mūsų saugumo, kad jie ne nemaną kištis į mūsų vidaus reikalus, nei mūsų sovietinti, kiek apriomo. Stalinas savo patikimiuose pareišė: "Jei jaus pačių komunistai, įgavę drąsos, bandytų jums drumsti gyvenimą ir jei jūs patys nepajėgtumėte jų sutvarkyti, tai jums padės mūsų pačių igulos..."

Retrospektyviai dabar vertinant visus tuos patikimus ir iškilmingus pažadus, galima tik dar sykį istikinti, kad padorus, lojalus ir garbingas partneris niekad nesugebės turėti pakankamai sukurti, atsargumo ir nepasitikejimo, deredamasis su klasišku, apgaulingu ir banditizme išaugusiu partneriu. Todėl ir Lietuvos visuomenė bei jos atsakingi atstovai negalėjo net sapne paspauguoti, nei omia pajusti visos klasos balsebės, kokia buvo Lietuvai rengiama Maskvos kruviniųjų satrupų, jau sutarties pasirašymo momentu ir... Vilniaus gražini mo faktu. Visiškai tikėtinas dalykas, kad per 22 metus patys nepajėgdami sutvarkyti savo turtiniausio pasaulyje krašto ir pusbūdžiū marindami savo piliiečių mases. Maskvos valdovai tikėjosi, kad, gavę suskurdusį ir jų pačių kariuomenės apiplėstą Vilniaus kraštą, mes tuojau suklupsime ir pasidarysime lengvai pasmeigiama jų durklui auka... Tačiau jū piktos spekuliacijos juos apvylė, nes Lietuva, pasišėmusi entuziazmo praeities kovose, trumpu laiku sugebėjo atitfisti Vilniaus kraštą, aprūpinti jį duona, visais reikmenimis ir darbu.

Pasirašę sutartį, Sovietai skubėjo jū įgyvendinti, todėl jau spalio apie 20 d. atsiuntė į Kauną savo karinę komisią su Minsko karo apygardos viršininkų komandarmu (tada dar generolu laipsniai nebuvo gražinti) Kovaliovu priešakyje. Tai buvo patentuotų melagių, tuščiaidurių ir primitivy kolekcija. Nežinojo jie nei savo kompetencijos, nei savo įgaliojimų, nei tikros užduoties. Todėl atsiskakę pasirašyti aiškiausių dalykų, o šutiko priimti tokius, del kurių Maskva vėliau nė klausyti nenorejo, sakydama, kad karinė delegacija peržengusi savo įgaliojimus arba neturėjusi teisės tokių dalykų priimti. Tų karinių "delegatų" ignoracijos pavaizdavimui galima priminti tokį faktą: jie buvo užsispyrę savo igulą turėti Varėnos dēlo, kad ten... esąs geras artillerijos poligonas. Toks poligonas ten tikrai yra buvęs, bet... prieš aną didįjį karą, cargo laikais. Nepriklausoma g Lietuva buvusio Varėnos poligono smėlynus apželdino jėnu mišku, idedama į tą darbą kels simtus tūkstendžių litu. Ir tokio dalyko nežinojo sovietų karinė delegacija.

Prasidėjęs sutarties vykdymas buvo perdēm vienasaiškias: Lietuva buvo įvairiausiai būdais ir priemonėmis spiriam ir akinama nusilenkti naujoms Maskvos aždadoms (pavyzd., raudonųjų karininkų šeimų išleidimas, vadinamojo "aptarnaujancio personalo" iguloms išleidimas virš numalyto sutartyje kontigento ir pan.), o savo priedoles Maskva sistematingai sabotavo. Pavyzdžiui, pagal sutartį Maskva buvo įsipareigojusi par-

duoti Lietuvai priesnamomis kaimoms iginklų. Du kartu vazinėjo mūsų kariški įgalotiniai į Maskvą, laike juos ten istisus mėnesius, rodė visokj lauzą ir taip ir nepavyko nu-pirkti nė vieno, nei seno šautuvo ligi pat invazijos.

Kitas pavyzdys: sovietai buvo sutartimi pasizadėję mokėti nuomą už jų iguloms ir tų igulų reikalams pavestus pastatus ir žemės slypus. Derybos truko kelis mėnesius, sovietų prekybos atstovas Kaune Efanovas, kuris derybas vedė, siulė Lietuvoje negirdėtas, juokingas ir iš piršto išlaužtas kainas, o mūsų delegacijai nesusitfinkant argumentavo, kad, esą, Lietuva turinti dalyvauti sov. igulų išlaikyme, nes jos ginčios jos saugumą... Taip tos derybos, nepaisant nesuskaitomų posėdzių, ir liko baigtos ligi okupacijos. Tas pats buvo sovietų statybų klausimė. Sutartis dar nebuvo pasirašyta tuo reikalu, o Efanovas jau skelbė varžytines ir, vengdamas lietuviškų bendrovių, visas prarangas atidavė žydeliams, kurie taip reikalus greit prasidėjo streikai, o Efanovas už tai kaltino mūsų istaigas ir tvarką.

Raudonosioms iguloms isiskirus Lietuvoje, ir nepaisant įvairių draudimų, neišvengiamai susidurus su vietos gyventojais bei pastebėjus didelę jų gerbių, lyginant su tuo neispasakomu skurdu, kokj jie matė savo "rojuje", ėmė nuolat atšrasti raudonųjų karavių pabėgimų. Mūsų istaigos susirūpino tuo reiškinium, nes kiekvienas atsakingas pareigūnas gerai suprato, kad ilgai nuoti Maskva tatai gali išnaudoti prieš mus. Apie vasario mėnesį iš Naujosios Vilnijos įgulos paspruko jaunesnysis karininkas Butaev. Ilgai apie tai mūsų istaigoms nebuvo žinoma. Tik po kokio mėnesio Maskvoje pasiuntinui Natkevičiui buvo tuo reikalu užsiminta ir prašta Butaeva surasti. Po to, ir vietos sovietų sovietų karo vadovybė ėmė net grasinančių tonu reikalauti surasti Butaeva. Mūsų istaigos dėjo visų pastangų bėglį surasti, tačiau šis darbas sunkiai ėjosi. Buvo pagrindo spėti, kad jis bus irgi sprukęs į Vokietiją, kaip ne vienas kitų jo draugų. Gahausiai 1940 m. Sekminių pirmą dieną mūsų saugumo organams pavyko Butaeva užčiupti Vilniaus priemestyste.

(Bus daugiau)

The Logan Inn, Inc.
A. Mikalauskas, prez.
M. Stonis, izd.
RESTORANAS IR BARAS
Įvairius gerimais
Pirmos rūšies maistas
Draugiška nuotaika
PRASOME:
3296 Atlantic Avenue
Brooklyn, N. Y.
Tel.: AP. 7-9674

I. BANAS SIGNS
Ign. Banasevičius,
Dailininkas.
Daromos įvairios iškabos
auksinėmis ir kitokiomis rėdėmis
Visokie meno darbai atliekami greitai, gerai ir pigiai
Kreipkitės:
IGN. BANASEVICIUS
350 Metropolitan Ave.
Brooklyn, N. Y.

COMPLIMENTS OF
SCHOLES BAKING, Inc.
V. LUKAS, Prop.

LIETUVIŠKA DUONA - Geriausia duona
SCHOLES BAKING
532 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 4-8802
Lietuviška duona, pyragai ir įvairūs keikšai pristatomi į visas Brooklyn miesto ir apylinkės dalis.
Mūsų duona pristatoma ir į kitus miestus.
Mūsų keptukloje galite gauti vestuvių, krikštynų, gimtadienių ir kitokių iškilmių pyragų

UŽSIPRENUMERUOKIT DABAR VIENYBĘ
Seniausią Amerikos lietuvių laikraštį
IR
LIETUVA
Nepriklausomą mėnesinį žurnalą
Metinė prenumerata už Vienybę ir Lietuvą:
Jungt. Valst. ----- \$4.00
Kanadoje ir kitur ---- \$5.00
Prenumeratai pinigų siųskite šiuo adresu:
LITHUANIAN PRESS CORP.,
193 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

VIENINTĖLĖ LIETUVIŲ BALDŲ KRAUTUVĖ

409 ir 436 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
Tel.: EVergreen 7-8451
MARIJA PETRAITIENĖ IR SŪNŪS
Mes patys gaminame ir pardavinėjame geriausios rūšies baldus
Duodame lengvomis išsimokėjimo sąlygomis, be jokių nuosimėtų
Ateikite pasižūrėti mūsų pardavinėjamų baldų ir, tyčia, palyginkite
mūsų kainas su kitų krautuvių kainomis
Jūs niekur kitur negausite pigiau, kaip Petraičių Krautuovėse.
Jūs mokėsite už baldus, o ne už jų papuosimą

LIETUVOS PREZIDENTUI PRIIMTI KOMITETO VEIKLA

Nors Liet. Am. Tautininkų S-ga dėjo pastangų sudaryti komitetą iš centrinių organizacijų atstovų, Lietuvos Prezidentą sutikti visų Amerikos lietuvių vardu, betgi, prisitaikant prie Lietuvos atstovų, pareigavimų, š. m. sausio 22 d. sudarytas vietinis New York'o komitetas iš atskirų asmenų, kuriuos sukviėtė Lietuvos Gen. Konsulatas ir kurie sutiko dirbti. Komitetą sudarė: D. Averka, inž. J. Baltus, E. Bartkiūtė, J. Ginkus, adv. K. Jurgėla, kpt. P. Jurgėla, adv. K. Jurgėliūnas, D. Klinga, Pr. Lapienė, J. Laučka, Pr. Narvydas, J. Sagys, M. Strumskienė, A. Trečiokas, J. Tysliava, V. Tysliavienė, J. Valaitis, dr. J. Valukas, dr. B. K. Vencius ir dr. M. Vinikas.

Prez. Smetonos buvo laukiama atvykstant vasario mėn. pradžioje. Komitetas posėdžiavo sausio 27 d. ir nustatė bendrą priėmimo programą, paskyrė komisijas. Sausio 31 d. posėdy jau buvo žinoma, kad Prez. Smetona išplaukė Brazilijon, ir nustatytos programos vykdymas buvo paliktas valdybos nuožiūrai. Susisiekta su Lietuvos Pasiuntinybe ir konsulatais P. Amerikoje ir su pačiu Prezidentu. Vasario 28 d. Lietuvos Pasiuntinys dr. K. Gražinis pranešė, kad Prez. Smetona atvyks į New Yorką kovo 9 d.

Lietuvos atstovai komitetą painformavo, kad Prez. Smetona New Yorke tegalės būti porą dienų ir kad pageidaujama priėmimas rengti kulkus. Komitetui pavyko išsidėrėti bent keturių dienų globa su iškilmingu banketu. Patikrinus, kad laivas atplauks kovo 10 d. vakare ir vykdamas ankstyvesnį k-to nutarimą bankietę rengti trečiąjį vakarą po Prezidento atvykimo, komitetui teko paskubomis bankietę ruošti kovo 13 d.

Tūkstančius adresų turinčios įstaigos komitetui adresus nešikėti duoti. Teko paskubomis adresus rinkti iš prieinamų šaltinių. Suorganizuota talka adresavimui. Vasario 28 d. gautas pranešimas, vakare buvo komiteto posėdis, kovo 1 d. "Vienybės" talkos dėka atspausdinti kvietimai, o kovo 3 d. apie 800 lietuvių paštą gavo kvietimus. Tai buvo didelis darbas. Talką sudarė pp. Baltus, Čerekas, Jezavitis, Jurevičiūtė, Bartkiūtė, Ginkus, Sagys, Tysliavos ir V. Abraitis.

Buvo užmegstji ryšiai su Associated City, International ir United Press agentūromis, N. Y. Times ir kt. didžiaja spauda. Paramount, Fox, Pathe, Metro Universal, Newsreel ir kt. kino kronikos tiekėjais. Visi tie informacijai tiekėjai, ir Lowell Thomas, turėjo pasikalbėjimus su Prez. Smetona laive arba viešbuty. Buvo parūpinti keli automobiliai svečiams ir k-to nariams pervežti. Parūpinti muitinės leidimai prireikusiai įveiti ir bagažo lengvatoms.

Komiteto vardu Prezidentą laive pasveikinti buvo įgaliotas gen. kons. J. Budrys. Prireikusi posėdžio k-to nariai ir būrys lietuvių ir kitataučių. Poniai Smetonienei komiteto įteiktos gėlių puokštės. Trim automobiliais Prezidento padėjai, su policijos garbės eskortu, nuvyko iš prieplaukos į hotelį Pierre. Sykiu vyko Valstybės Dep-to atstovas.

Puočiausiam viešbuty nusamdytas gražus ir jaukus butas. Hotely pasitiko būrys žmonių, lietuvių spaudos atstovai ir filminkai. Kelias valandas Prezidentas kalbėjosi su laikraštininkais, buvo filmuojamas ir fotografuojamas. Po priešpiečių, kuriuose dalyvavo Prezidentas ir p. Smetoniene, Lietuvos atstovas P. Zadekis ir keli komiteto

pareigūnai su žmonomis. Prezidentas teikėsi dar kurį laiką kalbėtis su spaudos atstovais. Prezidento kanceliarijos darbiui buvo priskirti A. Čerekas iš komiteto pusės ir A. Šimutis nuo Lietuvos valstybinių įstaigų. Tiedu sekretoriai visą laiką buvo su Prezidentu.

Kovo 11 d. Prez. Smetona vėl priiminėjo spaudos atstovų, popiet viešėjo pas savo dukrą ir ženą, vakare pas kūrė to pirminką. Kovo 12 ir 13 dd. Prezidentas priiminėjo interesus. Kovo 12 d. vakare, p. Prezidentas buvo p-lės O. Katkauskaitės svečias Metropolitan operoje. Kovo 13 d. vakare įvyko pats iškilmingas banketas, kuriame dalyvavo 326 svečiai.

Einant į bankietę, komiteto pareigūnai pasitiko Prezidentą ir p. Smetoniene ir supažindino su visais dalyviais. Garbės svečiai su visais pasisveikino, pasisveikino. Supažindino k-to sekr. adv. K. Jurgėla ir gen. kons. Budrys. Paties bankieto eiga jau buvo spaudoje aprašyta.

Jau Prezidentui atvykus, Lietuvos ministeris pranešė, kad Prez. Smetona gali New York'e pasilikti ilgesnį laiką. Žinant tai anksčiau, pokylis būtų buvę galima rengti sekmadienį, žmonių patogumui. Be to, kovo 14 d. Moterų Vienybės pirm. Strumskienės dėka suruošė arbatėlę p. Smetonienei pagerbti. Tuo būdu komitetui teko malonumas dar vieną dieną Prezidento vizitą globoti. Komiteto globa pasibaigė kovo 15 d. rytą, kuomet Prezidentas iš hotelio išsikėlė apsigyventi dr. Valuko šeimoje. Prezidentas buvo malonus paversti komiteto sekretoriui atsakyti į gautuosius sveikinimo laiškus, telegramas ir laikyti nuolatinius ryšius su komitetu. Komitetas buvo pasiruošęs parūpinti savo padėjovus Prezidento kelionei į Vašingtoną, bet Lietuvos gen. konsulas užtikrino, kad jis palieka aprūpins.

Be latvių, estų ir žydų, bankete dalyvavo visa eilė amerikonių; jų kpt. Wm. S. Bainbridge su žmona, prof. C. A. Manning, pp. Rein, Smith, O'Malley, McNamara, kpt. André Ply, adv. Stone, S. Dembo ir kt. Sveikino N. Y. gubernatorius H. Lehman, Marylando gubernatorius p. H. O'Connor, kuris teikėsi Prezidentą pas save pakviesti, Baltimore, Md. majoras H. Jackson, R. J. Caldwell, assemblimenas St. Jarema, ukrainų "Svoboda" redakcija, Montrealo "La Presse" redakt. J. LaRoche, konsulas Grant-Suttie iš Toronto ir daug kitų. Sveikinimų gauta 107.

Reiškiu širdingą padėką Komiteto darbuotojams, spaudos, svečių priėmimo ir stalų tvarkymo komisijoms, dainininkams p. O. Katkauskaitėi ir B. Darlys, pianistui T. Saldauskiui, kons. H. Rabinavičiui, pp. Čerekui, E. Trečiokienei, Garšvai, Šalinskiui, M. Kižiūtei, Valukams, Jezavitui, Moterų Vienybei, Amerikos ir Vienybės redakcijoms ir administracijoms, ir Tautininkų Klubui. Už įvykusias klaidas tikimės, kad atleisite.

LPPK vardu,
Dr. B. K. Vencius, pirm. Minėjo gimtadieni

L. I. Birutės Merginų Klube narės, Julė Bugenytė ir Paulina Malinauskaitė, minėjo gimtadienį kovo 15 d. Šia proga pirminkė Sophia Shimkūnaitė kartu su visa valdyba pakvietė narses dalyvauti Village Barn, 52 W. 8th St. Visos narės susirinko aukščiau minėtas narses pagerbti, išreikšdamos širdingiausias linkėjimus. Stalą puošė gražus keikšas, už ką Julė ir Paulina visoms narėms dėkingos. F. M.

Lietuvos Prezidentui Priimti Komitetas su garbės svečiais

Pirmoje eilėje: išdinin kas J. Laučka, pirminkas dr. B. K. Vencius, garbės svečiai Lietuvos Prezidentas Antanas Smetona ir žmna, sekretorius adv. K. Jurgėla. Antroje eilėje stovi: A. S. Trečiokas, kpt. P. Jurgėla, J. Sagys, M. Strumskienė, P. Lapienė, E. Bartkevičiūtė, V. Tysliavienė ir dr. M. J. Vinikas. Trečioje eilėje: dr. J. Valukas, J. Valaitis, D. Klinga, D. Averka, J. Ginkus, inž. J. Baltus ir J. Tysliava.

IŠ PRAETIES MOKYKIMĖS ATEIČIAI

(Atkehta nuo 4-to pusl.)

pridaryta klaidų: darė jų ir tautininkai ir krikščionys demokratai ir liaudininkai su socialdemokratais. Vieni gal daugiau, kiti mažiau. Bet vieni ir kiti dirbo bei tarnavo Lietuvai ir stengėsi, kaip išmanydami, daryti jai gera.

Esu įsitikinęs, kad ir š. vad. tautininkų režimo, privedusio kraštą prie politinės stagnacijos, būtų buvusi surasta išeitis, kuri būtų galėjusi įstatyti Valstybės gyvenimą vėl į normalines politines vėzes. Pasmokėjusiais metais susidariusioji bendradarbiavimo vyriausybė buvo jau rimtas žingsnis, padarytas ta kryptimi.

Ar šiaip ar taip vertus, Lietuvos kraštas, nežūrint visų įvykių paklydimų, buvo jau pažengęs visose savo gyvenimo srityse gerokai į priekį, ką yra konstatavę ne kartą ir sveitimo, lankiusieji Lietuvą. Kultura be paliovos kilo, gerovė krašte augo.

Katasrofa ne dėl mūsų kaltės.

Bet — nelaimė įvyko. Ji įvyko ne dėlto, kad prie valdžios vairo buvo vienas, o ne kitas, režimas. Didieji mūsų kaimynai, su kuriais turėjome ir nepuolimo ir kitas sutartis, tvarkingas mūsų su jais santykius, suvedė savo sąskaitas ant mūsų nugaros, be mūsų atsisakymo ir be mūsų žinios.

Bolševikai smurtu užėmė mūsų kraštą be jokio atsižvelmo į esamąjį ten režimą, siekdami vien savo imperialistinės politikos uždavinius ir naudodamiesi susidariusios ir jiems palankios konjunktūros apytovomis.

Kur buvo emusi klestėti ir kultura ir gerovė, ten dabar siaučia bolševikiškieji barbarai, paverdami mūsų žmones ir paversdami mūsų kraštą tikru kalėjimu ir tiesiog — pragaru.

Mūsų pareiga
Mūsų tad pareiga, visų, kurie liuosi esame nuo baurios okupantų letenos, šventa pareiga yra telktis į kūrą ir bendromis jėgomis organizuoti pagalbą atvaduoti Lietuvai iš vergovės.

Lietuva turi vėl atsistoti ant kojų — laisva ir nepriklausoma.

Pasimokę iš praeties klaidų, pasistengkime atkurti ją geresnę ir šviesesnę. Kuriois apytovomis pasiseks atstatyti Lietuvą vėl nepriklausoma valstybe niekas dabar negali pasakyti. Kiek

betgi leis apystovos, mūsų pareiga bus pasistengti sudaryti tokias sąlygas, kad pati Tauta per savo laisvai išrinktus atstovus galėtų sudaryti tokią krašto tvarką, kokią jai pasirodys naudinga ir reikalinga jos kultūrai ir gerovei kelti.

Eisime su liudimi ir dirbsime liudžiai: mes patys juk esame tos pat liudies vaikai.

Niekas mūsų negali ir neturi teisės atsisakinėti nuo to bendro darbo savo kraštui gelbėti iš nelaimės: tai mūsų visų — bendras reikalas.

J. Balsėnas.

SO. BOSTON, MASS.

Vienybės atstovas
A. MATJOŠKA
261 Athens Street.

Antanas Smetona Vienybės bazare

Kas lankys Vienybės bazarą, o tokių šiais metais bus labai daug, visų turės progos pamatyti Lietuvos Prezidentą filmoje. Mūsų populiarusis filminkas Jonas Atkočiūnas Prezidentą Antaną Smetoną nufilmavo uoste, kada Prezidentas priplaukė šį kraštą, paskui filmavo jį viešbutyje, pas Dr. Valuką ir t.t.

Filmos palvuotos. Visos labai gražiai pavyko. Daugelis galės pamatyti ir save, kurie buvo Pierre Hotel, uoste ir kitur kartu su Prezidentu, Jam ir Jo žmonai viešint New Yorke.

Help Wanted Male

REIKALINGI — PRESSERS
OFF PRESSERS BY HAND
Tur būt patyr ant vyrų drabužių INTERNATIONAL TAILORING CO.
12th St. and 4th Ave. 9th floor
New York, N. Y.

PIGIAI PARSIDUODA

DELICATESSEN IR GROSERNE
vieta apgyventa ukrainių, rusų, lenkų ir lietuvių. Biznio apyvarta per savaitę nuo \$275.00 iki \$500.00. nuoma tik \$25.00 mėnesiui su butu užpakaly. Skubiai dėl informacijų kreipkitės dėdės Ambraziejaus agenturoje. 168 Grand Street. Brooklyn, N. Y. Tel. Evergreen 8-7179.

DOMINICK CAFE

D. BARBERAVIČIUS, sav.

Restauranas, Baras
ir sokių salė

112 Green Street
Worcester, Mass.

T. MATAS

Real Estate

43 Fox Street

Waterbury, Conn.

Tel.: 4-6036

Universal Package Store

M. S. DAUNIS, sav.

Įvairiausių rūšių degtinė, vynas ir alus
Kreipkitės į mus — geriausias pataravimas.

235 Elm Street,
New Britain, Conn.
Tel.: 2036

Flower GREENHOUSES

1163 Stanley St. New Britain Ct.

C. GEDRAITIS, sav.

Įvairiausias rūšies gėlių įvairiausias
progoms galite gauti šiame
didžiausiam gėlyne
Tel.: 3826-W

ELIZABETH, N. J.

Vienybės atstovas
R. DZIOVALIS
510 Franklin St.

AR JAUČIATES NUVARGE — BE VIKRUMO?

SKAUDA GALVA — IŠPUTE VIDURIAI? Kada tik atsimenate ilgą, žaragą, išpuotą vidurį, dūšius kvapas, svastis, ar, užfirdimtas, imkite FEEN-A-MINT. Šis medikamentas skubiai išvyniojams kvatoms, galva, viduriam, tikrai išvyniojams vidurius. Imkitis šiuos. Ryte jusite tikrą palengvėjimą ir atgausite žilvumą. Javus ir sėdus miltiškiems medžiagai, sėdus FEEN-A-MINT. Ji tinka ir jėvų, med. Nusipirkite FEEN-A-MINT liudin.

CLEMENT VOKETAITIS

Advokatas

50 COURT STREET
Brooklyn, N. Y.

TEL: TRIANGLE 5-3622

168 GRAND STREET

Tel.: EVERGREEN 8-7179

LIETUVISKA RESTAURACIJA BAR & GRILL

Gaminame amerikoniško ir lietuviško stiliaus valgius. Galima gauti Amerikos ir importuotus degtines, vyno ir alaus.

Lietuviškas kumpis, rūkyti kilbasai ir kopūštai galiama gauti kasdieną

Joseph Zeidat

411 GRAND STREET
BROOKLYN, N. Y.

J. VAITULIONIS

PIRMAS LIETUVIS
Chiropraktas Gydytojas

307 GRAND STREET,
BROOKLYN, N. Y.

Valandos: nuo 9 ryto iki 8 vak.

Nedėlioms ir Ivenčdienis

Nuo 10 ryto iki 1 po pietų

LIETUVIŠKOS SPAUDOS PAVASARIS

Jubiliejinis Vienybės

BAZARAS

TESIS NUO

BALANDŽIO 19 iki 27

VIENYBĖ

Jau plaukia dovanos Vieniybės bazarui

Jau pradėjo plaukti dovanos Vieniybės bazarui, kuris bus nuo balandžio 19 iki balandžio 27 d. Jau galime pasiskelbti ir kai kurių pirmųjų aukotojų pavardes, tai nuolatiniis Vieniybės rėmėjas ir jos buvęs prezidentas Ksaveras Strumskis auksa gardaus vyno ir kitų gerimų iš savo likėrių parduotuvės, 415 Keap St., Brooklyn, N. Y. Lietuvių sportininkų tėvas Antanas Kundrotas bazarui paaukoko įvairių gerimų. Ypatingai reikiama pažymėti, kad Moterų Vieniybės narės savo paskutiniame susirinkime ne tik visos pasižadėjo atsiųsti bazarui po gražią dovaną, bet pažadėjo ir kitus raginti tam kilniam lietuviškos spaudos rėmimo darbiui. Be to, Moterų Vieniybės, kaip kas metai sutarė įrengti savo paviloną ir pasiskyrė \$15.00 iš savo išdovanoms nupirkti.

Seniausio lietuviško laikraščio draugai prašomi, kaip ir anksčiau, paskirti bazarui savo dovanas. Dovanų aukotojai ir aukotojos bus skelbiami jau kitame Vieniybės numeryje.

Dideli laimėjimai Vieniybės bazare

Vieniybės bazare bus traukiami dideli laimėjimai, tarpe jų savaitinės nemokamos atostogos šiuose gražiuose rezortuose — 1) Juozas Bachunas, Tabor Farm, Sodus Michigan; 2) J. Traigis, Bay View Hotel, Jamesport, L. I.; 3) A. Lapė, Babylon Hotel, Babylon, L. I.; 4) G. Shliakis, Lake Rankankoma, L. I.

Tai gražiausi laimėjimai, kokius tik kada bazarai yra išleidę.

Kas nors kartą lankėsi Juozo Bachuno Tabor Farmoje, tas vis svajoja dar kartą jį aplankyti. Tai tikras žemiškų rojus kampelis. Ir tokia mezzorezort meginami laime Vieniybės bazare, tik už laimėgalės nemokamai išsėtis visą savaitę.

Daugelis mūsų lankėsi puikioje J. Traigio vasarvietėje. Joje vasarą praleidęs bent vieną dieną, ilgai svajoji bent kada ir tą Atlanto pakraštį vėl aplankyti.

Babylon Hotel, ramiausia vieta Ilgojoje saloje. Jos savininkai Lapės laimėjusių moterų gražiai ir maloniai priimtų ir vašinti ir tai nemokamai visą savaitę.

Kas kartą maudėsi, plaukė ar žuvo Lake Rankankoma, L. I., tas vis ir kas vasarą ten nuvažiuoja, o Vieniybės bazarui lankytojas laimės j ten visai nemokamas savaitinės atostogas.

Ar mes praleisime tokią gerą progą?

Lietuvių Radio Korp.

Programai
SO. BOSTON, MASS.— Šeštadienio, April 5-to, radio programos per stotį WORL, 950 kil. 8:30 iki 9:00 val. ryte bus sekantis:

1. — Kalbės Dr. Jonas Reynolds iš Cambridge.
2. — Muzika ir Dainos.
3. — Žinios.

Sekmadienio, April 6, to radio programos per stotį WORL, 950 kil. 9:30 iki 10:30 ryte:

1. — Longin Buisis, Jr. Cavalieri orkestra iš Cambridge.
2. — Dainininkė Milda Aneštaitė iš Dorchester.
3. — Danininkė Ona Kavaliauskaitė iš Dorchester.
4. — Dainininkas Jonas Kerdiejus iš So. Boston.
5. — Smuikininkė Albina Antanavičiūtė iš Waltham.
6. — Pasikalbėjimas dainininku, Emilijos Tataronūtės su Vincent Jenkins.

Steponas Minkus

MIRĖ

Sekmadienį, kovo 30 d. Kings County ligoninėje mirė William Andziulis. 63 metų amžiaus, gyvenęs 120-07 Sutter Ave., Ozone Park, L. I. Velionis pašarvotas graboriaus Juozo Garšvos laidotuvių koplyčioje Laidojamas ketvirtadienį, balandžio 3 d. 10 val. ryto po pamaldų Angelų Karalienės parapijos bažnyčioje; Šv. Trejybės kapinės. Laidotuves aptarnauja Juozo Garšvos laidotuvių biūras.

Balandžio 1 d. antradienį savo namuose 107-48—116 St. Richmond Hill, N. Y. mirė 52 m. amžiaus sulaukusi Marijona Dolerienė, kurios vyras mirė lygiai prieš 4 mėnesius.

Velionė laidojama šeštadienį, balandžio 5 d. 2 val. p. p. Luisteronų kapinėse. Ji pašarvota namie. Laidotuves aptarnauja graboriaus Juozo Garšvos laidotuvių biūras.

Doleriai buvo žinoma lietuvių-prūsų susitarinimo šeima. Jie buvo veiklūs Dr. Martyno Luisterio draugai.

Balandžio 1 d. mirė Pranas Čerkauškas, 53 m. amžiaus, gyvenęs 277 Lorimer St., Brooklyno. Velionis pašarvotas graboriaus Bieliausko koplyčioje. Laidojamas balandžio 4 d. 10 val. ryto po pamaldų Angelų Karalienės parapijos bažnyčioje; Šv. Jono kapines. Velionies brolis Antanas kviečia visus paskutinį kartą atsiveikinti mirusį Praną Čerkaušką. Laidotuves aptarnauja graborius Matthew P. Ballas-Bieliauskas.

Balandžio 2 d. mirė Juozas Janaitis, tik 33 m. amžiaus, gyvenęs 132—29 St. Brooklyne. Velionis paliko nuliūdusius nelaimingus: žmoną Nellie, du mažus vaikus, patėvį Juozą Božį, motiną Šaliomę ir brolių Antaną. Laidoti velionis siunčiamas penktadienį, balandžio 4 d. 10 val. ryto iš Šv. Roko bažnyčios esančios 27-tojaj gatvėj, tarp

4-tojo ir 5-tojo Avenue, Brooklyne; Amsterdam, N. Y. Amsterdamė po pamaldų Liuguvių parapijos bažnyčioje šeštadienį bus palaidotas; Šv. Kazimiero kapines. Giminės ir pažįstamių prašomi į šermėnis Laidotuves aptarnauja Shalins Šalinsko laidotuvių biūras.

Morkūnai susilaukė dukrelės

Vieniybės Antanas ir Anelė Morkūnai, gyv. 314 So. 4 St., susilaukė gražios dukrelės. Pereitą sekmadienį jaunasis tėvas parsivežė iš ligoninės savo šeimos narius. Motina ir dukrelė jaučiasi gerai.

PARDUODAMAS SALIUNAS E. Rutherford, N. J. Saliūnas gerioji vietoje ir biznis geras. Dėl informacijų kreipkitės pas J. G. Kalytą, 356 Paterson Ave. E. Rutherford, N. J.

Pranešimas

Savo draugams ir pažįstamiems noriu pranešti, kad aš, A. Yėncauskas, per daugelį metų dirbęs Prienų Sanitary Barber Shop, dėl sunkios ligos buvau priverstas uždaryti savo barberne. Barberne buvo uždaryta per vienuoliką savaičių.

Dabar esu pasveikęs ir Prienų Barberne vėl atidariau. Mano draugai ir pažįstami šiuo yra prašomi aplankyti Prienų Džuką. Stengsiuos jums patarnauti, kaip ir pirmiau.

• Prienų Sanitary Barber Shop atdara nuo ankstesnio ryto iki vėlaus vakaro. Iki malonus pasimatymo su jumis.

ANTANAS YENCAUSKAS
174 Roobling St., Brooklyno, N. Y.

BROOKLYNO LIETUVIAI GYDYTOJAI

DR. JOHN WALUK
161 No. 6th Street
VALANDOS: 8—10 ryte, 1—2 popiet, 6—8 vakare. Šventadieniais susitarus Tel. Evergreen 8-9229

DR. A. PETRIKA
221 So. 4th Street (DANTŲ GYDYTOJAS)
VALANDOS: 9—12 ryte, 1—8 vakare. Penktadieniais uždaryta Tel. Evergreen 7-6868

DR. BLADAS K. VENCIVUS
499 Grand Street (Dantų Gydytojas)
VALANDOS: 9—12 ryte, 2—9 vakare. Penktadieniais uždaryta Tel.: ofiso STagg 2-0706 Namų—Jamaica 6-3834

DR. A. J. STALONAS
144 Ridgewood Ave. Brooklyn, N. Y.
Valandos: 1—2 p. n., 6—8 r. Tel. A. 7-1433

BABYLON HOTEL

Pr. ir A. Lapės, sav.
Babylon, Long Island, N. Y.
Nepamirškite, kad jūs — laukiamas svečias.
Kur jūs rasite gražesnę vietą, kaip
BABYLON HOTEL
Tel.: Babylon 1449

ALLIANCE HALL

Restauranas ir Baras
Viena iš puikiausių lietuviškų svetainių
Tinkama vieta visokioms pramogoms.
Kasdien muzika ir šokiai.
ALLIANCE HALL
K. Buividas, sav.
197 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
Tel.: EVergreen 4-6344

HAVEMEYER 8-0259
RALPH KRUCH FOTOGRAFAS
65-23 GRAND AVENUE MASPETH, N. Y.

VINCAS J. DAUNORA

APTEIKORIUS
PUSVEIKIS . . . Jauties niekam tikęs—bejęsis? Neturi apetito, biauūs pūslės skausmai? Rūkštis viduriuose? Galvos skaudėjimai? Jeigu nuo užkietėjimo—vartok DAUNORO STOMACH MIXTURE
Tapk Sveiku KAINA TIKTAI VIENAS DOLERIS
229 BEDFORD AVE., KAMPAS NORT 425 GATVĖS BROOKLYN, N. Y.

DEGTINIŲ KAINOS DAR KOŽEMIAUSIOS VELYKŲ ŠVENTĖMS DEGTINE IR VYNĄ PIRKITE

Manhattan Liquor Store

DIDŽIAUSIA, PATIKIMIAUSIA IR UŽ PIGIAUSIAS KAINAS PARDUODANTI KRAUTUVĖ WILLIAMSBURGHE

Turime įvairiausių rūšių impertuotų ir vietinių likerių **ŠTAI KELETAS ŽINOMŲJŲ RŪŠIŲ:**

Wilson	Seagram 5 Crown
Three Feathers	Seagram 7 Crown
Schenley Red	Seagram V. O.
Schenley Black	Canadian Club
Calvert Special	Hunters
Calvert Reserved	Four Roses
Green River Blended	Golden Wedding
Green River Bounded	Old Schenley Bounded
Park and Tilford	Ancient Rye
Old Overholt	Mt. Vernon

LABAI ŽEMOMIS KAINOMIS PARDUODAME:
PIEDMONT CLUB Straight Bourbon Smooth Whisky 4 metų, 85 proof — \$1.69 už kvortą
Valdžios kontroliuojamas HONEST BILL WHISKY; 80 proof pilną kvortą parduodame už \$1.39.

Pirkdami iš mūsų krautuvės gaunate pilną vertę savo pinigų.

MANHATTAN LIQUOR STORE

264 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
LICENSE L.886

ANTPUSAIČIŲ MUZIKOS KRAUTUVĖ

981 Broadway Brooklyn, N. Y.

Galima pasirinkti visokių muzikališkų instrumentų: naujos mados vargonų, pianų radijo priimtuvų, rekordeonų rekorams gaminti. Taip pat gaidų, plokštelių armonikų, smuikų, bugnų ir kitokių instrumentų. Kreipkitės pas seną brooklynietį. Gausite tinkamą ir skubių patarimų.

Tel.: Jefferson 3-6993

PARK FLORIST

GELININKAS
MOTIEJUS MAŽEIKA, SAV.
79-01 Jamaica Ave., Woodhaven, N. Y.
Tel.: Virginia 9-3112

Gelės įvairioms progoms: laidotuvėms, vestuvėms, baliams ir t.t. Taip pat nuomojam palmas.

TARZANAS IR TARZELĖ

TARZAN! THERE HE IS! ZALIM CRIED. "WEVE GOT HIM! ROW, YOU BLACK-HEARTED DEVIL!"

BURDENED BY THE APE AND HIS CHAINS, TARZAN COULD BARELY KEEP AFLOAT, MUCH LESS ESCAPE.

TO ADD TO HIS MISFORTUNES, BOHĖDU RECOVERED CONSCIOUSNESS AND BEGAN TO STRUGGLE AGAIN.

THEN ZALIM'S BOAT DREW ALONGSIDE!

Kas bus toliau—žiūrėkite kitame Vieniybės numery

Edgar Rice Burroughs' vertė PIJUS BUKSNAITIS

74. — "Ana kur Tarzanas!" susuko Zalimas. "Mes turime jį sugauti! Irkitės prie jo, jūs nedorėliai, nes kitaip aš jus visus nusiūsiu į pragarą!" Taip skatino jis savo jūreivius pagauti Tarzaną.

Apsunkintas beždžionės vilkimo ir besimaskatuojančiomis ant rankų ir kojų grandinėmis, Tarzanas vos tik galėjo išsilaikyti ant vandens, nekaltant jau apie pasprukimą nuo besistartinančios Zalimo valtės.

Tarzano padėtį dar daugiau pasunkino atsipeikėjęs Bohdu: jis vėl pradėjo kabintis ant Tarzano, jį smaugdamas ir tęsdamas j dugną. Besigrumdamas Tarzanas matė, kaip nedorėlis Zalimas artinasi.

Netrukus prie besigrumiančio su Bohdu Tarzano priplaukė Zalim Khalis su savo jūreiviais. Jų valtyje buvo gana daug vietos dar keliems žmonėms. Bet Zalim Khalis norėjo pagauti tik Tarzaną.

L Aidotuvijų Direktorai

JUOZAS GARSVA
231 Bedford Avenue, Brooklyn, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS
TEL. EVERGREEN 8-9770

MATTHEW P. BALLAS
(BILIAUSKAS)
660 GRAND STREET, BROOKLYN, N. Y.
Notary Public. Tel. STagg 2-5043

STEPHEN AROMISKIS
(ARMAKAUSKAS)
423 METROPOLITAN AVE., BROOKLYN, N. Y.
Tel. Evergreen 7-4335 Koplyčia Laidotuvėms

Estate of A. J. VALANTIEJUS
V. R. VALANTIEJUS, Mgr.
GENERAL INSURANCE AGENT
54-41—72nd Street, Maspeth, L. I., N. Y.
NOTARY PUBLIC TEL. NEWTON 9-4464

F. W. SHALINS
(ŠALINSKAS)
LAISNIUOTAS GRABORIUS
84-02 Jamaica Avenue, Woodhaven, N. Y.
Tel. Virginia 7-4499 Koplyčia Laidotuvėms

A. RODZEVICZ
(RADZEVICIVS)
TEL. STAGG 2-4409
402 METROPOLITAN AVE., BROOKLYN, N. Y.
Tel. STagg 2-0783 Night, HAEMEYER 8-1158

JOSEPH LE VANDA
NOTARY PUBLIC
337 Union Avenue, Brooklyn, N. Y.
Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomoja automobilius įvairioms reikáloms